

Miskolci Törvényszék
3525 Miskolc, Dózsa György út 4.

Tisztelt Miskolci Törvényszék!

A dr. Hüttl Tivadar ügyvéd (.....) által képviselt **Társaság a Szabadságjogokért** (székhely: 1136 Budapest, Tátra u. 15/b., képviseli: Bíró Ágota elnökségi tag, nyilvántartási szám: 01-02-0006069, számon, tel.:06-1-209-00-46, e-mail: tasz@tasz.hu) valamint a dr. Ammann Zsuzsa (.....) által képviselt **Másság Alapítvány Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogvédő Iroda** (székhely: 1082 Budapest, Üllői út 68., képviselő: Dr. Muhi Erika ügyvezető kurátor, nyilvántartja: Fővárosi Törvényszék 4477. számon, tel.: 06-1-303-8973, e-mail: info@neki.hu) mint közérdekű igényérvényesítésre jogosult társadalmi (civil) szervezet felperesek

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata (székhely: 3525 Miskolc, Városház tér 8., képviselő: dr. Kriza Ákos polgármester) I. rendű alperessel

Miskolc Polgármesteri Hivatal (székhely: 3525 Miskolc, Városház tér 8., képviselő: dr. Kriza Ákos polgármester, dr. Csiszár Miklós jegyző) II. rendű alperessel

Miskolci Önkormányzati Rendészet (székhely: 3531 Miskolc, Győri kapu 27/b, képviselő: Kovács László Csaba) III. rendű alperessel szemben

az Alaptörvény, az 1959. évi IV. törvény a Polgári Törvénykönyvről (a továbbiakban régi Ptk.), valamint az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) alapján

keresettel

fordulunk a T. Törvényszékhez, és **kérjük**, hogy:

I. állapítsa meg a régi Ptk. 84.§ (1) a) pont alapján, hogy az

I. rendű és II. rendű alperes a miskolci szegregátumokban 2011. január 1. óta folytatott összehangolt, közös hatósági ellenőrzések szervezésével, koordinálásával és 2013. március 31-ig azok lebonyolításával, míg **a III. rendű alperes** 2013. április 1-je óta ugyanezen közös hatósági ellenőrzések lebonyolításával

a miskolci szegregátumok alacsony társadalmi státuszú, mélyszegénységben élő, túlnyomórészt roma származású lakosait

- a tisztességes hatósági eljáráshoz való alapjog, a hatékony jogorvoslathoz való alapjog, a magánélet tiszteletben tartásához való alapjog, valamint az információs önrendelkezési jog gyakorlásával összefüggésben **közvetlen hátrányos megkülönböztetésben**

részesítette és részesíti társadalmi- és vagyoni helyzetük, valamint nemzetiségi hovatartozásuk alapján (Alaptörvény I. (1), VI. (1), (2), XV. (2), XXIV. (1), XXVIII. (7), régi Ptk. 75. § (1), 76. §, Ebktv. 8.§ e) p) és q))

- **zaklatásban részesítette és részesíti őket társadalmi és vagyoni helyzetük, valamint nemzetiségi hovatartozásuk alapján** (Alaptörvény I. (1), II., XV. (2), régi Ptk. 75. § (1), 76. §, Ebktv. 8.§ e) p) és q), 10.§ (1))

és ezzel azóta is folyamatosan megsértik a szegregátumok lakóinak egyenlő bánásmódhoz való jogát;

II. állapítsa meg, hogy az

I.r. alperes a közgyűlésnek és a polgármesternek a „fészekrakó-problémával,” a miskolci romák kanadai kivándorlásával, a „nyomortelep-felszámolással” és a közös hatósági ellenőrzésekkel kapcsolatos nyilvános kommunikációjával, valamint 2014. májusában a diszkriminatív lakásrendelet módosítás elfogadásával, annak kormányhivatali jelzés ellenére való fenntartásával és alkalmazásával, valamint a Számozott utcák 2014. tavaszán kezdődött, hátrányos megkülönböztetést megvalósító felszámolásával

a szegregátumok alacsony társadalmi státuszú, mélyszegénységben élő, túlnyomórészt roma származású lakosait

- **zaklatásban részesítette és részesíti társadalmi státuszuk, vagyoni helyzetük és nemzetiségi hovatartozásuk miatt,** (Alaptörvény I. (1), II., XV. (2), régi Ptk. 75. § (1), 76. §, Ebktv. 8.§ e) p) és q), 10.§ (1))

és ezzel azóta is folyamatosan megsérti az egyenlő bánásmódhoz való jogukat (rég Ptk. 84.§ (1) a) pont);

III. kötelezze az alpereseket a jogsértések abbahagyására és tiltsa el az alpereseket a további jogsértésektől (rég Ptk. 84.§ (1) b) pont);

IV. kötelezze az alpereseket arra, hogy saját honlapjukon tegyék közzé a Törvényszék ítéletének a jogsértéseket megállapító és a jogsértésektől eltiltó, valamint további objektív szankciókat tartalmazó rendelkezéseit, kötelezze alpereseket arra is, hogy az ítélet ezen rendelkezéseit 15 napon belül írásban közöljék a Magyar Távirati Irodával (rég Ptk. 84.§ (1) c) pont);

V. kötelezze I.r. alperest 10.000.000,-Ft, azaz tízmillió forint közérdekű bírság megfizetésére (rég Ptk. 84.§ (2) bekezdés);

VI. kötelezze az alpereseket a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet 3.§ (2) bek. c) pontja alapján az ügyvédi munkadíjat magában foglaló perköltségünk megfizetésére!

TÖRTÉNETI TÉNYÁLLÁS

I. Összefoglaló

Miskolc Megyei Jogú Várost a nagyarányú munkanélküliség, a fokozódó szegénység, a lakhatási szegregáció és a nagyszámú alacsony státuszú lakos folytán súlyos szociális problémák sújtják. Ezeket a mélyszegénységből fakadó szociális problémákat a helyi vezetés nem az Ebktv. alapján elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programnak megfelelő helyi szociálpolitikai intézkedésekkel kezeli, hanem olyan intézkedés-sorozatokot és azokhoz társuló nyilvános kommunikációt indított 2011-ben, amelyek az alacsony státuszú, főként roma lakosság belvárosból való kiszorítását célozzák, a roma kisebbséggel szembeni előítéletek, indulatok fokozására alkalmasak, és az egyenlő bánásmód követelményét sértik. A szegény- és cigányellenes intézkedések elemeként az önkormányzat 2011 óta megfélemlítő jellegű razziákat szervez a város szegregátumaiban, valamint „nyomortelep-felszámolás” néven diszkriminatív intézkedéseket hoz az önkormányzati lakásokkal történő gazdálkodás során. Az intézkedéseket kísérő önkormányzati, polgármesteri nyilvános kommunikáció a mélyszegénységben élő lakosokat, illetve többnyire burkoltan, esetenként azonban nyíltan a helyi cigányságot hibáztatja, bélyegzi meg. A nyilvános szegény- és cigányellenes kommunikáció a tényleges intézkedésekben megnyilvánuló hátrányos megkülönböztetést annyiban egészíti ki, hogy pszichés nyomást gyakorol az intézkedések által megcélzott emberekre, és vélhetően fokozza a többségi társadalom körében a szegény- és cigányellenes hangulatot.

II. Megfélemlítő razziák a szegénytelepeken

A polgármester által előterjesztett 'Beszámoló a „Fészekrakó” probléma megoldására irányuló intézkedések eredményességéről' (a 2012. szeptember 27-én elfogadott IX-272/3453/2012. sz. közgyűlési határozat 1. sz. melléklete, továbbiakban: 1. Beszámoló, csatolva 3. számon), a Miskolc Megyei Jogú Város Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Stratégiájában foglalt feladatok 2011-2012. évi teljesítéséről szóló beszámoló (a 2013. március 7-én elfogadott III-36/4370/2013. sz. közgyűlési határozat 1. sz. melléklete, továbbiakban: 2. Beszámoló, csatolva 4. számon), valamint az alapvető jogok biztosa és a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó biztoshelyettesnek az AJB-1474/2014. számú ügyben hozott közös jelentése (továbbiakban: ombudsmani jelentés, csatolva 5. számon) alapján a szegénytelepeken folytatott razziák tekintetében az alábbi tényállás állapítható meg:

Közös hatósági ellenőrzések a MÖR felállása előtt

2011. január 1. napjától Miskolcon a közterület-felügyelet a Polgármesteri Hivatal Hatósági és Ügyfélszolgálati Főosztályának részeként, Közterület-felügyeleti és Rendészeti Osztályként kezdte meg működését. A 2. Beszámoló szerint a közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény alapján nagy szerepet kapott az Osztály a társadalmi bűnmegelőzési feladatok megvalósításában való közreműködésben, amelynek fontos gyakorlati megnyilvánulási formája a

rendőrséggel és társosztályokkal végzett közös ellenőrzések során valósult meg.¹Ugyanezen beszámoló szerint 2011. év második félévében elkezdődtek az összevont lakcím bejelentési kötelezettségnek megfelelést, a közösségi együttélés szabályainak betartását, közegészségügyi állapotokat, állattartási viszonyokat, illegális áramvételezést ellenőrző akciók, amelyek heti rendszerességgel zajlottak a társszervek, társhatóságok bevonásával. Rendszeressé váltak a közüzemi szolgáltatókkal közös feladatellátások és az Egészségügyi és Szociális, valamint az Okmány Osztállyal végzett ellenőrzések.²

2012. április 15-én lépett hatályba az új szabálysértési törvény, amely általános szabálysértési hatósággá a jegyző helyett a kormányhivatalt tette meg, másrészt megszüntette azt a lehetőséget, hogy az önkormányzat helyi rendeletben szabálysértéseket szabályozzon. Ennek hatásaképpen született meg 2015. április 26-án a tiltott, kirívóan közösségellenes magatartásokról szóló 15/2012. (IV.26.) helyi önkormányzati rendelet, amely alkalmazásának 2012. májusától a közterület-felügyelet intézkedéseiben kiemelkedő szerep jutott. Az ezt követő időszakban az intézkedések típusai átstrukturálódtak, nagyobb hangsúlyt kaptak a közrendvédelmi, köztisztasági és egyéb közterületi szabálysértések, illetve a tiltott közösségellenes magatartások ellenőrzései.³

A Beszámoló összességében megállapítja, hogy a 2010. évhez képest a 2011-2012. időszakban jóval több szabálysértési tényállás került folyamatos ellenőrzés alá, illetve a jogszabályok adta lehetőségekhez mérten az intézkedések darabszámát tekintve is növekvő tendencia figyelhető meg. „A tapasztalatok azt mutatják, hogy mára kiforrtta magát egy a Polgármesteri Hivatal más osztályaival és társszervekkel, közös erővel kialakított, jól működő és rendszeres együttműködést biztosító feladatellátás, mely az intézkedések és a munkavégzés hatékonyságának fő mozgatórugója.”⁴

A felperesek tudomása szerint a közös ellenőrzések megindításáról nem született közgyűlési vagy bizottsági döntés. Az 1. Beszámoló a köztudomásúan az Avas-ra telepített cigány lakosságot érintő „fészekrakó probléma” megoldására irányuló intézkedések között tárgyalja a Közterület-felügyeleti és Rendészeti Osztály szerepét (4-7. old.), és ennek keretében a közös hatósági ellenőrzéseket. A beszámoló elfogadására irányuló polgármesteri előterjesztés kifejezetten tartalmazza, hogy „Jelen előterjesztés nem kapcsolódik korábbi Közgyűlési illetve Bizottsági döntésekhez”.

A beszámoló részletes adatokkal ismerteti a 2011. január 1. és 2012. június 30. közötti intézkedések, szabálysértések számát a lakcímbejelentési ügyek kapcsán. Kijelenti, hogy „*mára az önkormányzat megteremtette azt a személyi és technikai hátteret, mely alkalmas arra, hogy az*

¹Miskolc Megyei Jogú Város Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Stratégiájában foglalt feladatok 2011-2012. évi teljesítéséről szóló beszámoló (III-36/4370/2013. sz. közgyűlési határozat 1. sz melléklete) 10. oldal alja.

²Miskolc Megyei Jogú Város Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Stratégiájában foglalt feladatok 2011-2012. évi teljesítéséről szóló beszámoló (III-36/4370/2013. sz. közgyűlési határozat 1. sz melléklete) 12. oldal 5. bek.

³Miskolc Megyei Jogú Város Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Stratégiájában foglalt feladatok 2011-2012. évi teljesítéséről szóló beszámoló (III-36/4370/2013. sz. közgyűlési határozat 1. sz melléklete) 12. oldal 6. bek.

⁴Miskolc Megyei Jogú Város Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Stratégiájában foglalt feladatok 2011-2012. évi teljesítéséről szóló beszámoló (III-36/4370/2013. sz. közgyűlési határozat 1. sz melléklete) 14. oldal 2. bek.

utóellenőrzések is folyamatosak legyenek, mely lehetőséget biztosít a büntetésből „nem tanuló” egyének ismételt felelősségre vonására.”⁵

A beszámolóból egyértelműen kiderül, hogy a közös hatósági ellenőrzések kifejezetten a „Fészekrakók” által lakott MIK-es avasi lakásokra, valamint a túlnyomórészt romák által lakott szegregátumokra koncentráltak már ebben az időszakban is: „Természetesen az összes intézkedés nem arányosan oszlik meg a város különböző területein, mivel vannak a problémával súlyosan érintett városrészeink, mint az Avasi lakótelep, a számozott utcák környéke, illetve a peremvidékek közül a Lyukóvölgy városrész, ahol szervezettebb, gyakoribb ellenőrzésekre van szükség.”⁶

Továbbá: „a „fészekrakós” ügyek megoldásában való közreműködés, jelenlét a Közterület-felügyeleti és Rendészeti Osztály részéről mára mindennapossá vált. A létszám- és eszközbővülésen túl, a legnagyobb szerepet a probléma jellegéhez kapcsolódóan kidolgozott ellenőrzési módok jelentik, amelyek az elmúlt évek során fokozatosan alakultak, fejlődtek, váltak egyre eredményesebbé. A tárgykörben megtartott ellenőrzések során a közterület-felügyelők vizsgálják a lakcím-bejelentési kötelezettség teljesítését, az együttélési normák betartását, a lakóingatlanok állapotát, az életkörülményeket és a gyermekek esetleges veszélyeztetettségét. Ennek eredményeként eljárást kezdeményeznek a szabályokat be nem tartó személyekkel szemben, illetve jelzéssel, átirattal és megkereséssel élnek az érintett társszervek felé. Ezt a munkát segítik a mezőőrök a város peremvidékein, de a vagyoni elleni cselekmények, áramlopások felderítésében is közreműködnek.”⁷

Nem túlzás a közös hatósági ellenőrzéseket razzianak hívni, tekintve, hogy a beszámoló maga „akciószerű ellenőrzések”-nek nevezi ezeket, amelyeket napi, vagy akár napközbeni eligazítások előznek meg.⁸

2012. novemberében az Alkotmánybíróság a 38/2012. (IX.14.) AB határozatával megsemmisítette a tiltott, közösségellenes magatartások szabályozására felhatalmazó Möt. felhatalmazást. Ez alapján „a hivatkozott önkormányzati rendeletben meghatározott tényállások szankcionálására nincs lehetőség, azonban az ellenőrzések továbbra is zajlanak”⁹ – állapítja meg a 2. Beszámoló, amelyet a közgyűlés 2013. március 7-én fogadott el.

Közös hatósági ellenőrzések a MÖR felállása után

2013. április 1. napjával Miskolc Megyei Jogú Város Közgyűlése az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést

⁵Beszámoló a „Fészekrakó probléma megoldására irányuló intézkedések eredményességéről (a 2012. szeptember 27-én elfogadott IX-272/3453/2012. sz. közgyűlési határozat 1. sz. melléklete) 7. old. 1. bek.

⁶Beszámoló a „Fészekrakó probléma megoldására irányuló intézkedések eredményességéről (a 2012. szeptember 27-én elfogadott IX-272/3453/2012. sz. közgyűlési határozat 1. sz. melléklete) 7. old. 2. bek.

⁷Beszámoló a „Fészekrakó probléma megoldására irányuló intézkedések eredményességéről (a 2012. szeptember 27-én elfogadott IX-272/3453/2012. sz. közgyűlési határozat 1. sz. melléklete) 5. old. 2. bek.

⁸Beszámoló a „Fészekrakó probléma megoldására irányuló intézkedések eredményességéről (a 2012. szeptember 27-én elfogadott IX-272/3453/2012. sz. közgyűlési határozat 1. sz. melléklete) 5. old. 3. bek.

⁹Miskolc Megyei Jogú Város Közbiztonsági és Büntelmegelőzési Stratégiájában foglalt feladatok 2011-2012. évi teljesítéséről szóló beszámoló (III-36/4370/2013. sz. közgyűlési határozat 1. sz. melléklete) 12. oldal utolsó bek.

biztosító módosításáról szóló 2012. évi CXX tv. (Rendészeti tv.) 3. § (1) bekezdések alapján II-9/4210/2013. sz. határozatával, „Miskolci Önkormányzati Rendészet” névvel (a továbbiakban: MÖR illetve III. r. alperes) önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szervet alapított. A III. r. alperes 2013. április 19-től hatályos Szervezeti és Működési Szabályzata (a továbbiakban: szmsz) értelmében a MÖR ellátandó alaptevékenysége: A közterületek rendjének, tisztaságának védelme, a közterület jogszerű használatának ellenőrzése, az életminőséget befolyásoló antiszociális magatartásformák elleni fellépés, vagyonvédelem, élhető környezeti rend védelme, fokozott jelenlét biztosítása a közösség biztonságérzetének növelése érdekében, bűnmegelőzési tevékenység a közbiztonság és közrend védelme érdekében. (I.5.)

Fentiek alapján a korábban a II. r. alperes Polgármesteri Hivatal Közterület-felügyeleti és Rendészeti Osztálya alkalmazásában álló közterület-felügyelők, mezőőrök és egyéb rendészeti feladatokat ellátó személyek a III. r. alperes alkalmazásába kerültek, innentől fogva a közös hatósági ellenőrzések lebonyolításában a III. r. alperes játszotta a fő szerepet.

A fent megjelölt AB döntés miatt hatályon kívül helyezett helyi rendelet helyébe a közgyűlés által 2013. szeptember 26-án elfogadott 35/2013. (X.1.) számú, a közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek megszegésének jogkövetkezményeiről szóló önkormányzati rendelet lépett, amely 13. § (2) bekezdése értelmében a rendeletben foglaltak betartását Miskolc Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának erre feljogosított ügyintézője, valamint közterület-felügyelői ellenőrzik. A rendelet hatályba lépésétől kezdődően a MÖR azt tekinti a közös hatósági ellenőrzések legfontosabb jogalapjának.

A polgármesteri előterjesztés alapján 2014. november 13-án X-143/81.168/2014. közgyűlési határozattal elfogadott beszámoló a nyomortelep-felszámolási, a „Fészekrakó” és az ezekkel összefüggő, közrendet és közbiztonságot érintő folyamatokról (csatolva 6. sz. mellékletként) 3. pontjában részletes adatokat prezentál a MÖR személyi állományáról, a technikai fejlesztésekről, és a 2013 óta megtett intézkedések számáról. Utóbbi adatoknak a szegregátumok felszámolásával és a „fészekrakó” problémával foglalkozó beszámolóban való elhelyezése szintén nyilvánvalóvá teszi, hogy az önkormányzat és az azt vezető polgármester számára ezek a témák szorosan összefüggnek és a közös hatósági ellenőrzések lényegében a „nyomortelep-felszámolást” szolgáló intézkedéscsomagnak tekinthetők.

A közvetett önkormányzati tulajdonban¹⁰ lévő Miskolci Napló Online hírportál (www.minap.hu) rendszeres tudósításai¹¹, valamint a miskolci roma szervezetekhez beérkezett panaszok alapján 2013. novemberében az I.r. és 2014. január végén a II. r. felperes közérdekű adatigényléssel fordult a III.r. alpereshez. A szerv akkori vezetője, Vincze Csaba utóbbi válaszában (7. sz. melléklet) arról tájékoztatta a II r. felperest, hogy 2013. április 1-je és január 23. között 45 alkalommal folytattak társszervekkel, társhatóságokkal közösen ellenőrzéseket, amelyek elsődleges célja az önkormányzati vagyon védelme. 8. számú mellékletként csatoljuk a Rendészet vezetőjének az I. r. felperes adatigénylésére küldött válaszát, amely lényegileg azonos tartalmú.

¹⁰ A minap-ot a MIKOM Nonprofit Kft. adja ki, amely tulajdonosa a Miskolc Holding Zrt, amelynek egyedüli részvényese az I. r. alperes önkormányzat.

¹¹ Például: <http://minap.hu/news.php?extend.74334.2>, <http://minap.hu/news.php?extend.71706.2>,
<http://minap.hu/news.php?extend.72463.4>, <http://minap.hu/news.php?extend.71305.4>,
<http://www.minap.hu/news.php?extend.77956.2>, <http://www.minap.hu/news.php?extend.78830.4>

A beszámolók és a rendelkezésre álló adatok alapján ekkor az körvonalazódott, hogy egy háztartás/család egy alkalommal egyidejűleg van kitéve lakcím-nyilvántartási, állategészségügyi, hulladékkezelési, köztisztasági, gyámhatósági, közüzemi (áram, víz) és szociális igazgatási ellenőrzésnek. Mindemellett a lakók tulajdonjogát is ellenőrzik, a hatóságok adásvételi szerződések bemutatását kérik tőlük.

A sosinet.hu internetes portálon 2014. januárjában megjelent, a koncentrált hatósági ellenőrzésekről szóló videófilmben¹² (csatolva a 9. számú DVD lemezen) nyilatkozik állítása szerint a hatósági személyek gyakran az ellenőrzött ingatlanokba bemennek, az ellenőrzéssel érintett személyeket saját ingatlanukban igazoltatják. Előfordul, hogy még a magánlakás wc-jébe is bemennek a hatóságok tagjai ellenőrizni, hogy van-e WC papír, illetve az is előfordul, hogy az ellenőrzés során benéznek a hűtőszekrénybe (0:44-0:56). Egy másik nyilatkozó elmeséli, hogy hozzájuk bementek, és még fényképeket is készítettek a hatósági személyek (3:15-3:20), például magáról a WC-ről is (3:33-3:35).

A Rendészet vezetője által megküldött táblázatban (7., 8. mellékletek) az ellenőrzések helyszíneit összevetve a Miskolc Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiájának Antiszegregációs Tervével (2008)¹³ (a továbbiakban: Terv), megállapítható volt továbbá, hogy az adatszolgáltatásban szereplő **ellenőrzések kizárólag vagy a Tervben szereplő ún. szegregátumokban, vagy az alacsony státuszú személyek (főként romák) által sűrűn lakott, elgettősödött utcákban, településrészekben történtek.**

Az adatszolgáltatásból megállapítható volt az is, hogy bizonyos helyszínekre a hatósági személyek több alkalommal is visszamentek (például: Szilvás utcai bérházak: 2013.04.30., 2013.05.14., 2013.08.07., 2013.08.08., 2013.12.10., 2014.01.23., Csermőke: 2013.04.15., 2013.08.14., 2013.09.10.; Tetemvár: 2013.05.22., 2013.11.05., 2014.01.16., Lyukóvölgy: 2013.05.10., 2013.07.11., 2013.07.23.), amely helyszíneken gyakran pusztán néhány hét eltéréssel, az adatok alapján megállapíthatóan ugyanazoknak a kötelezettségeknek az ismételt ellenőrzésére került sor.

Az adatszolgáltatás alapján az is megállapítható volt, hogy összesen 1904 ingatlant és összesen 3544 személyt ellenőriztek a MÖR felállításától 2014. január végéig.

Annak ellenére, hogy az adatok alapján az ellenőrzöttek számához képest aránylag kevés szankcionálás történt, a felperesekhez érkezett személyes beszámolók, valamint a fenti videófilmben az érintett személyektől elhangzó mondatok azt mutatták, hogy az ellenőrzésekkel érintett településrészek lakói kifejezetten megfélemlítőnek, zaklatónak élték meg a nagyszámú hatósági személy által végrehajtott és visszatérő ellenőrzéseket.

A fent már említett videófilmben Vincze Csaba, a Rendészet vezetője maga is elismerte, hogy az ellenőrzéseknek félelemkeltő célja is van: „*Akinek félnivalója van, az nem baj, ha tart a hatósági ellenőrzésektől, sőt...*” (2:20-2:23). Azt mondja továbbá, hogy az ellenőrzéseknek preventív jellege is van: „*Hogyha a kollégáink ott vannak a területen, akkor már a jelenlétükkel is adott helyzetben arra tudják az ott élőket, ott lakókat úgymond predesztinálni, hogy legyen kicsit*

¹² Elérhető itt: <http://www.sosinet.hu/2014/01/31/rendparti-ellenorzesek-miskolcon/>

¹³ Elérhető itt: http://www.miskolc.hu/sites/default/files/dokumentumok/csatolmanyok/1670785-3510-2008-3ivs_antiszegregacios_terv_3_kotet.pdf

nagyobb a rend, tartsanak rendet, ne szemeteljének, ne legyen gazos az udvar, ne lopják az áramot vagy a vizet (...)”(3:50-4:05)

A Rendészet vezetője a videófilmben azt is elárulja, hogy mi a koncentrált ellenőrzések mögöttes, politikai célja: „*A polgármester úr, mint a hivatal vezetőjének egyértelmű elvárása, velünk közösen, hogy megpróbáljunk minél nagyobb rendet, biztonságot teremteni, ennek az a lényege, az a célja, hogy azon állampolgárok, akik törvénytisztelők, azon állampolgárok érezzék biztonságban, nyugalomban magukat, azok pedig, akik megkerülik a törvényeket és megpróbálják ezeket kijátszani, azok pedig egyáltalán ne érezzék magukat biztonságban. Úgyhogy ez a teljes önkormányzati elvárás, és nyilván ennek teszünk mi eleget.*” (4:23-5:06)

„Én úgy gondolom, hogy jó néhány olyan intézkedésről tudnék számot adni, amikor a visszatérő intézkedésünk eredményeképpen elköltözött az adott területről. Nyilván ez nem száz százalékos biztonsággal van így, de ha már azt mondom, hogy tíz emberből öt elköltözik, aki nem abba a környezetbe való, akkor már nagyon komoly egy eredményt elértünk, de ha csak kettő elköltözik is, eredményt értünk el.” (6:18-6:45)

A minap.hu-n megjelent cikkek, a felperesekhez eljutott személyes beszámolók, a MÖR-től kapott adatok és a fenti videófilmben elhangzottak alapján felperesek 2014. február 27-én kelt közös indítványukkal (csatolva 10. sz. mellékletként) az alapvető jogok biztosa felé fordultak hivatalbóli eljárást kezdeményezve az I. rendű alperes által kitalált, a II. rendű alperes által koordinált, a III. r. alperes által bonyolított közös hatósági ellenőrzések miatt.

A felperesek beadványa alapján az alapvető jogok biztosa és a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó biztoshelyettes vizsgálatot indított AJB/1474/2014 számon. A majd' másfél évig tartó alapos vizsgálatuk eredményét 2015. június 5-én nyilvánosságra hozott közös jelentésük tartalmazza (ld. az 5. sz. mellékletet).

Az ombudsmani jelentés a közös hatósági ellenőrzéseket a II. r. alperes megalakulásának időpontjától, 2013. április 1-től vizsgálja.¹⁴

A jelentés egyértelműen arra a következtetésre jut, hogy a közös ellenőrzéseket az I. és II. r. alperes szervezte¹⁵, továbbá, hogy az ellenőrzések helyszínét előzetesen a II. r. Polgármesteri Hivatal határozta meg¹⁶. Bár a jegyző tagadta az ombudsmani hivatal munkatársai felé a Polgármesteri Hivatal koordináló szerepét (a jegyző álláspontja szerint nem volt koordinálás mivel nem voltak közös hatósági ellenőrzések, mivel arra nem is lett volna jogalapjuk), azt a jegyző is elismerte, hogy az általa esetinek nevezett ellenőrzések megszervezését a Polgármesteri Hivatal illetékes munkatársa végezte állampolgári bejelentések alapján¹⁷. Az ellenőrzéseket a Polgármesteri Hivatal közbiztonsági referense szervezte (előzetesen e-mailt küldött ki azoknak a szervezeteknek, amelyeknek a jelenlétére, tevékenységére az Önkormányzat az ellenőrzések alkalmával számított), aki a kiválasztott terület alapján döntött arról, hogy mely szervekre van éppen szükség, vagyis nem minden szerv kapott minden alkalommal meghívást. Az ellenőrzésre meghívást kapó szervezetek listája a jelentés 21. oldalán olvasható. A jelentés megállapítja: „A közös ellenőrzéseket szervező e-mail azzal a kezdőmondatokkal indult, hogy „Miskolc Megyei Jogú

¹⁴Ombudsmani jelentés 13. oldal alja

¹⁵Ombudsmani jelentés 21. old.

¹⁶Ombudsmani jelentés 18. old. 5. bek

¹⁷Ombudsmani jelentés 21. old. 1. bek.

Város Polgármesteri Hivatala más társhatóságokkal együttműködve ellenőrzést tervez”, ezt követően az ellenőrzés időpontját és a helyszínét közzölték. Részletes tájékoztatást adtak arról is, hogy hol, mikor és ki tartja az „eligazítást”.”¹⁸

A jelentés megállapításai szerint az eligazítást és a helyszíni irányítást általában a III. r. alperes vezető munkatársai tartották¹⁹, az ellenőrzéseket a III. rendű alperes koordinálta²⁰.

Az ombudsmani jelentés szerint az ellenőrzéseket 20-40 fő, különféle hatóságok és közszolgáltatók munkatársai közösen, egyidejűleg, előre meghatározott időpontban és útvonalon, a Polgármesteri Hivatal közrendvédelmi referensének előzetes szervezésével, valamint a MÖR vezetőinek közreműködésével, „eligazításával” bonyolították le. Egy adott területen szinte minden ingatlant, lakást ellenőriztek (59. old. 3. bek.). Az ellenőrzéseket előzetesen egyeztetve, szisztematikusan, szinte heti rendszerességgel szervezték meg (59. old. 4. bek.). Területileg lényegesen szélesebb körűen, jóval nagyobb területen folytak az ellenőrzések, mint ami az állampolgári bejelentésekből következhetett volna (59. old. 5. bek.).

Az ombudsmani jelentés szerint a jegyző összesítésében szereplő, közösen ellenőrzött területek és az antiszegregációs terv összevetéséből megállapítható, hogy több mint 90 %-ban a túlnyomórészt romák által lakott szegregátumokban folytak az ellenőrzések (ld. jelentés 18. oldal 4. bek.).

A jegyző által az ombudsmani hivatalnak szolgáltatott információk alapján az ellenőrzések konkrét lebonyolításának főbb jellemzői (ld. jelentés 23-24 oldalai):

Az ellenőrzésekről az érintettek előzetes értesítést nem kaptak, az ellenőrzés okáról, céljáról, kimeneteléről nem kaptak a családok tájékoztatást. A hatósági személyek nem igazolták magukat, de általában egyenruha alapján megkülönböztethetőek voltak. Az érintettek közül sokan panaszkodtak az ellenőrzésekben résztvevők beszédstílusára, annak udvariatlan, megalázó, kioktató jellegére (de erőszakos fellépésről nem szerzett az ombudsmani hivatal tudomást). Az egy-egy ellenőrzésben résztvevő 20-40 fő közötti hatósági közeg (ide értve a közszolgáltatók képviselőit is) egy adott terület valamennyi ingatlanát ellenőrzés alá vonta, egy-egy lakásba általában 5-6 fő lépett be egyszerre. Az ellenőrzöttektől személyi igazolványt, lakcímkártyát kértek el a bemenés után, az igazoltatást a III. r. alperes állományába tartozók, illetve rendőrök végezték. Az ellenőrzést végzők bementek a lakásokba, azok tisztaságát is ellenőrizték, sokszor a hűtőszekrénybe, a fürdőszobába is benéztek. Az ellenőrzések több szegénytelepen megismétlődtek: volt ahol egy hónap alatt két-három alkalommal, de volt olyan család is, ahol ötször is jártak, az ismételt ellenőrzések a már korábban igazolt tényekre irányultak, ezeket az ismételt ellenőrzéseket az érintettek különösen zaklatónak élték meg. Az ellenőrzésekről jegyzőkönyv nem készült, hanem egy adat- és cselekményrögzítő lap, amit a jegyző szerint aláírtak az érintettekkel is, de abból példányt az érintettek nem kaptak (a meghallgatott érintettek közül sokan nem is emlékeznek arra, hogy bármit aláírtak volna).

Az ombudsman megállapítása szerint az így végrehajtott közös hatósági ellenőrzések jogszabályi

¹⁸Ombudsmani jelentés 21. old. 3-4. bek.

¹⁹Ombudsmani jelentés 21. old. 4. bek.

²⁰Ombudsmani jelentés 21. old. 1. bek.

felhatalmazása hiányzik (ld. jelentés 60. old. 1. bek.), vagyis azok de facto megszervezésére és lebonyolítására jogszabályi háttér nélkül, törvényi felhatalmazás hiányában került sor.

Túl a jogszabályi felhatalmazás hiányán, az ombudsman visszásnak találta jelentésében továbbá az ellenőrzések gyakorlati lebonyolításának alábbi jellemzőit is:

- nem volt előzetes értesítés, pedig azt a Ket. 57.§-a előírja (ld. jelentés 61. old. 5. bek.);
- a Ket. 91.§-a alapján ellenőrzési tervet és ellenőrzési jelentést kellett volna készítsenek, ám egyik sem készült (ld. jelentés 62. oldal 1-2. bek.);
- az érintettek megfelelő tájékoztatása is megkérdőjeleződött (ld. jelentés 62. old. 3. bek.);
- a párhuzamosan zajló eljárások miatt nehezen volt értelmezhető az állampolgár számára a jogszabályi háttér és az átláthatatlan párhuzamos ellenőrzések a jogorvoslati jog érvényesítését is akadályozták (ld. jelentés 62. old. 4. bek.)
- különösen aggályos, hogy a közszolgáltatók munkatársai „kvázi hatóságként” részt vehettek az ellenőrzéseken (ld. 62. oldal 5. bek.)
- egyszerre több hatóság jelen lehetett adott ellenőrzött személyeknél – a különböző eljárási szabályok összehangolása is gondot okozhatott az eljáró hatóságok számára (ld. jelentés 62. old. 6. bek.)
- nem, vagy csak esetlegesen készültek jegyzőkönyvek az ellenőrzésekről (ld. jelentés 63. old. 1. bek.).

A közös hatósági ellenőrzések az ombudsmani jelentés nyilvánosságra hozatalát követően is folytatódtak, a jelenben is zajlanak annak ellenére, hogy az ombudsman azok azonnali beszüntetésére szólította fel az I. r. alperest ajánlásában (ld. jelentés 84. old. 1-2. bek.). Kriza Ákos polgármester ezt hat nappal az ombudsmani jelentés nyilvánosságra hozása után, 2015. június 11-én tartott sajtótájékoztatóján be is jelentette. A sajtótájékoztatóról szóló, a minap.hu-n megjelent cikk²¹ szerint: *„Az ombudsman a miskolci hatósági ellenőrzések azonnali beszüntetését kérte, a városvezetés azonban – az eredmények és az ellenőrzések támogatottsága tükrében – ennek nem fog eleget tenni – hangzott el a polgármester csütörtöki sajtótájékoztatóján. A jelentés azon részével azonban, amely a hatósági ellenőrzések azonnali beszüntetését kéri, nem hogy nem ért egyet a városvezetés, de nem is fogja azt betartani, mert azt látják, hogy eredményeket érnek el vele.”*

A minap.hu-n az ombudsmani jelentés nyilvánosságra kerülése óta megjelent, vonatkozó cikkek²² (csatolva 11/II. számon) is alátámasztják, hogy a közös hatósági ellenőrzések azóta is zajlanak.

Fontos hangsúlyozni, hogy a közös hatósági ellenőrzésekről az I. r. alperes közvetett tulajdonában lévő helyi sajtó (minap.hu) évek óta folyamatosan hírt ad²³ (ld. 11/I. melléklet), így

²¹ <http://m.minap.hu/cikkek/az-ombudsman-jelentese-ellenere-folytatodnak-miskolcon-hatosagi-ellenorzesek>

²² <http://minap.hu/cikkek/folytatodnak-hatosagi-ellenorzesek-lyukoban>, <http://minap.hu/cikkek/aramtolvajok-es-illegalis-szemetlerakok-toretlenul-ellenoriznek-rendeszek>, <http://minap.hu/cikkek/ellenorzesek-tetemvaron-egyre-kevesebb-az-aramlopas>, <http://minap.hu/cikkek/tobb-mint-110-ingatlant-ellenorzott-varga-hegy-es-csermoke-kornyeken-miskolci-onkormanyzati>, <http://minap.hu/cikkek/egyre-kevesebb-gond-lyukoban-az-onkormanyzati-rendeszet-tapasztalatai-szerint>, <http://minap.hu/video/miskolc-ma-20151202>, <http://minap.hu/cikkek/varhegy-utcaban-jartak-kozterulet-felugyelok>, <http://minap.hu/cikkek/ellenorzes-hidegsoron>

²³ Pl.: Mezőőrökkel ellenőrizték a külterületeket (2013-07-30) <http://minap.hu/news.php?extend.71305.4>, Sokadszor ellenőrizték a szilváson (2013-08-08) <http://minap.hu/news.php?extend.71706.2>, Újra a Gesztenyésen (2013-08-27) <http://minap.hu/news.php?extend.72463.4>, Átfogó ellenőrzések: már a helyszínen is bírsághozhatnak (2013-10-10) (<http://minap.hu/news.php?extend.74334.2>) Átfogó ellenőrzések 2014-ben is: a Pingyomon kezdtek (2014-01-09) <http://www.minap.hu/news.php?extend.77956.2>, Visszatért a Számozott utcákra az átfogó ellenőrzés (2014-01-30)

a szegénytelepeket megcélzó közös ellenőrzések kifejezetten széleskörű nyilvánosságot élveznek, azokról a miskolci lakosok rendszeresen tájékozódhatnak. A helyi sajtóban megjelent hírek szintén alátámasztják az alperesek szerepét, valamint az ombudsmani jelentésben megállapított fontos körülményeket, így például azt, hogy az ellenőrzések a szegénytelepeket célozzák és rendszeresek a visszatérő ellenőrzések.

III. Önkormányzati nyilvános kommunikáció

A közös hatósági ellenőrzésekről szóló, a helyi online médiában megjelenő híradások továbbá kifejezetten megbélyegző hatással vannak a szegregátumokban élő szegényekkel és romákkal szemben. A híradásokhoz rendszeresen társul fotó, amelyen hatósági személyek igazoltatnak bőrszínük alapján láthatóan roma személyeket. A híradások esetenként olyan színben, általánosítva tüntetik fel a szegregátumok lakóit, mint akik folyamatos és szándékos normaszegők, deviáns emberek, akik önhibájukból szegények és nem akarnak tenni semmit jobb körülményeik érdekében.²⁴

Ugyanezt a képet sugározzák az önkormányzat közgyűlése által elfogadott, nyilvánosan elérhető, már idézett dokumentumok, amelyekből az is kiderül, hogy az önkormányzat és annak vezetője számára a „fészekrakó probléma” a „nyomortelep-felszámolás” és a közös hatósági ellenőrzések szorosan összefüggnek, hiszen ezeket a témákat, az elért „eredményeket” egy-egy beszámolóban együttesen tárgyalják. Mindhárom témát összeköti az érintettek – konkrétan ritkán megjelölt, de burkolt célozgatásokkal felismerhető - etnikai származása és alacsony társadalmi státusza.

A már többször idézett 1. beszámoló például a „fészekrakókról” sommásan megállapítja: *„A részben Miskolc közigazgatási határán kívülről, részben a város külső területeiről a lakótelepekre került emberek új lakóközegükben a beilleszkedésre nem voltak képesek. Nem tudnak, nem is akarnak alkalmazkodni. Jelentős részük jelenleg is bűnöző életmódot folytat, deviáns magatartást tanúsít.”*²⁵

Ugyanez a beszámoló, miután megállapítja, hogy a közös hatósági ellenőrzésekre nem arányosan kerül sor a város területein, hanem azok az Avasra, a számozott utcák környékére és a Lyukóvölgyre koncentrálnak, az alábbi sztereotíp és megbélyegző általánosítással folytatódik: *„Ezekben a városrészekben él a legtöbb olyan deviáns magatartást tanúsító ember, akik nem tisztelik a közösségi együttélés írott és íratlan szabályait, a mindennapi tevékenységük jelentős része jogszabályokba ütközik és életvitelükkel megzavarják a sok esetben évtizedek óta*

<http://www.minap.hu/news.php?extend.78830.4>, Razziáztak a miskolci rendészek (2014-09-03)

<http://minap.hu/cikkek/razziaztak-miskolci-rendeszek>, Ellenőrzések a Bábonyi-bércen, a Búza téren és a Szentpéteri kapuban (2015-02-24) <http://minap.hu/cikkek/ellenorzesek-babonyi-bercen-buza-teren-es-szentpeteri-kapuban>

²⁴ Pl. A fentiek közül: Átfogó ellenőrzések: már a helyszínen is bírságozhatnak (2013-10-10)

<http://minap.hu/news.php?extend.74334.2>, Mezőőrökkel ellenőrizték a külterületeket (2013-07-30)

<http://old.minap.hu/news.php?extend.71305.4>, Ellenőrzések a Bábonyi-bércen, a Búza téren és a Szentpéteri kapuban (2015-02-24) <http://minap.hu/cikkek/ellenorzesek-babonyi-bercen-buza-teren-es-szentpeteri-kapuban> ezen belül:

<https://www.youtube.com/watch?v=-wJzlcxirIQ>, Razziáztak a miskolci rendészek (2014-09-03)

<http://minap.hu/cikkek/razziaztak-miskolci-rendeszek>

²⁵Beszámoló a „Fészekrakó probléma megoldására irányuló intézkedések eredményességéről (a 2012. szeptember 27-én elfogadott IX-272/3453/2012. sz. közgyűlési határozat 1. sz. melléklete) 1. old. 5. bek.

tisztességesen élő lakóközösséget.”²⁶

A beszámoló egyben tanúsítja, hogy az önkormányzat által egy kalap alatt kezelt intézkedésekről az önkormányzat a miskolci nyilvánosságot folyamatosan tájékoztatja a helyi sajtó útján:

„A „Fészekrakós” ügyekkel, intézkedésekkel kapcsolatban folyamatos a tájékoztatás a lakosság felé a Miskolci TV adatbázisaiban (napi híradók, stúdió-beszélgetések), a Miskolci Napló hasábjain. A közbiztonsági helyzet reális megközelítése, nyílt őszinte feltárása javítja a lakosság biztonságérzetét. (...)”²⁷(9. old.)

A polgármester különböző, nem miskolci médiumoknak adott interjúkban is több alkalommal tett a szegénytelepi romákra nézve emberi méltóságot sértő kijelentéseket (12. sz. mellékletként csatolva az alábbi interjú-részletek).

A „fészekrakókról” például így nyilatkozott a polgármester a Magyar Hírlapnak:

“Megígértem, hogy a 2010–2014 közötti ciklus végére a „fészekrakókat” kitakarítjuk az Avasról és kisebb részt Diósgyőrből. Augusztus végére várhatóan százöt-százötíz ingatlanból költöznek ki a szocialisták által betelepített, alulszocializált és mondjuk ki, többségében roma családok. Őszre így hatvan-hetven lakás marad, de mivel látják a hatósági szigorúságunkat, valószínű, hogy felgyorsulnak az elköltözések. **Átléptük ugyanis azt a kritikus intézkedési mennyiséget, amely után már maguk az érintettek tartják jobbnak, ha önként mennek. Költözködéseiket figyeljük, nem maradhatnak sehol jogcím nélkül a város területén. Többekkel beszélgetek is a kollégáink. Tudja, mit mondanak, amikor azt kérdezik, most akkor hova költöznek? Majd mindenki azt: hát haza. Vagyis oda, ahonnan korábban jöttek.**”²⁸

A „fészekrakózás” általánosító és megbélyegző hatású kommunikációjának mintapéldája volt, amikor a polgármester facebook oldalán egy lakótelepi lakásban készült, kirívó rendetlenséget ábrázoló fényképet tett közzé a következő felhívással: „Ön is zoknival főz? Nyomjon egyet a tetszikre, ha támogatja a fészekrakók kilakoltatását!”²⁹

A Kanadába menekült romák kapcsán pedig sajtótájékoztatón így nyilatkozott a polgármester:

„Dr. Kriza Ákos kifejtette, felháborítónak tartja a kanadai kormány akcióját, azt, hogy csak Miskolcon kívánnak hirdetni, csak a miskolciakat fenyegetik azzal, hogy visszaküldik ide a kivándorló romákat.”

²⁶Beszámoló a „Fészekrakó probléma megoldására irányuló intézkedések eredményességéről (a 2012. szeptember 27-én elfogadott IX-272/3453/2012. sz. közgyűlési határozat 1. sz. melléklete) 7. old. 3. bek.

²⁷Beszámoló a „Fészekrakó probléma megoldására irányuló intézkedések eredményességéről (a 2012. szeptember 27-én elfogadott IX-272/3453/2012. sz. közgyűlési határozat 1. sz. melléklete) 9. old.

²⁸Megjelent a magyarhirlap.hu-n 2014. 08.21-én, elérhető itt:

http://magyarhirlap.hu/cikk/3086/Miskolcon_folytatodik_a_nyomortelepek_teljes_felszamolasa

Az index.hu még aznap beszámolt az interjúról: http://index.hu/belfold/2014/08/21/kriza_a_szocialistak_telepitettek_be_a_szegenyeket_miskolcra/

²⁹http://kettosmerce.blog.hu/2014/09/17/miskolci_fidesz_ha_bantanad_a_szegenyeket_nyomj_egy_lajkot

– *Visszautasítom ezt az eljárást – mondta a polgármester, s hozzáfűzte, tiltakozását eljuttatta mind a kanadai nagykövetségre, mind a magyar kormányhoz. – Határozottan kijelentem, hogy Kanada nem fogja a romákat Miskolcra küldeni!*

*A polgármester a sajtótájékoztatón úgy fogalmazott, elege van abból, hogy bizonyos csoportok szerint bárkit ide lehet küldeni. Utalt a fészekrakó problémára, s jelezte, addig nem nyugszik a városvezetés, amíg nem állítja vissza a közbiztonságot Miskolcon. **Hangsúlyozta, az esetlegesen visszatérő romák ellen komoly eljárásokat indítanak. Mégpedig úgy, hogy tovább folytatják a hatósági ellenőrzéseket, a jogtalan betelepülteket pedig kiköltöztetik. Azok, akik korábban felmondták lakásukat, lemondtak miskolci lakhatásukról, nem kapnak új lehetőséget, nem kapnak újabb segélyeket, jelentette ki.** Kérdeztük, hányan lehetnek azok, akik Miskolcra költöztek ki Kanadába, de mint mondta, ilyen jellegű számadataik nincsenek.*³⁰

*„Krizsa Ákos azt is megelőlegezte, hogy a „Miskolcra visszatérő romákat eljárás alá fogják vonni, így aki egykor eladta a lakását vagy visszaadta a bérlakást, nem kaphat másikat”, a hatósági ellenőrzések számát pedig megnövelik. Ugyanez a helyzet a segélyezéssel. „Akinak viszont gyermek elhelyezési problémája adódik, a gyámügyesek megoldják” – tette hozzá. „Senkit nem küldhet Miskolcra Kanada, ebből nem engedek!” – jelentette ki Kriza Ákos.*³¹

A „nyomortelep-felszámolás” kapcsán pedig például a következő nyilatkozatot tette az önkormányzat vezetője:

*„Ám legyen világos: engem harmincötezer miskolci polgár támogatott abban, hogy végrehajtsam a már 2010-ben meghirdetett rendteremtési programomat. Ricsajozik most mindenki. Összeborulhatnak a roma sátorozók a baloldal jelöltjeivel, táborozhatnak együtt a városháza előtt, a tény tény marad: Miskolcon felszámoljuk a nyomornegyedeket.”*³²

Bár a „roma” illetve „cigány” szavak nem minden alkalommal elemei ennek a kommunikációnak, a politikai szempontból „ügyesen” felépített, a romákkal szembeni előítéletekre építő és azokat erősítő, nyilvánvalóan rájuk utaló polgármesteri, önkormányzati kommunikáció eredményeképpen felperesek tudomása szerint a helyi romákkal szemben ellenséges, megfélemlítő, támadó környezet alakult ki Miskolcon, illetőleg ennek veszélye folyamatosan fennáll.

Ez a nyilvános önkormányzati kommunikáció összemosza a Kanadában szerencsét próbálók, a fészekrakók, a bűnelkövetők, lakbérhátralékosok körét. E leegyszerűsítő, általánosító, egyszersmind megbélyegző üzenetek révén a rendteremtés és „kitakarítás”, vagyis az elűzés címzettjeivé egy egész népcsoport, a miskolci romák váltak.

³⁰ Megjelent a boon.hu-n 2013. 01. 16-án. Elérhető: <http://www.boon.hu/%E2%80%9Ekanada-nem-kuldhet-senkit-miskolcra%E2%80%9D/2168771>

³¹ Megjelent a hvg.hu-n 2013. 01. 16-án. Elérhető: http://hvg.hu/itthon/20130116_Kanada_roma_plakat_Miskolc

³² Megjelent a magyarhirlap.hu-n 2014. 08.21-én, elérhető itt:

http://magyarhirlap.hu/cikk/3086/Miskolcon_folytatodik_a_nyomortelepek_teljes_felszamolasa

Az index.hu még aznap beszámolt az interjúról: http://index.hu/belfold/2014/08/21/kriza_a_szocialistak_telepitettek_be_a_szegenyeket_miskolcra/

IV. Az önkormányzat tulajdonában lévő lakásokkal kapcsolatos intézkedések és a „nyomortelep-felszámolás”

Diszkriminatív lakásrendeleti szabályozás

Az I. r. alperes közgyűlése 2014 májusában a helyi lakásrendeletet olyan módon módosította, amivel nyilvánvalóan azt az önkormányzati akaratot kommunikálta, hogy a szegénytelepek szociális bérlakásban élő lakói költözzenek el Miskolcra. A 13/2014. (V.12.) rendelet 4. §-a a Rendelet 23. § (3) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezést léptette:

„A pénzbeli térítés maximális összegét az 5. számú melléklet határozza meg. A piaci alapon bérbbe adott (korábban versenyeztetett) lakások esetében térítési díj nem fizethető. Az alacsony komfortfokozatú lakások esetében pénzbeli térítés csak akkor fizethető, ha a bérlő a város közigazgatási határán kívül vásárol lakóingatlant és arra 5 éves időtartamra elidegenítési és terhelési tilalom kerül bejegyzésre az önkormányzat által. Önkormányzati érdekre való tekintettel a komfortfokozatbeli korlátozástól a Városgazdálkodási, és -üzemeltetési Bizottság eltérést engedélyezhet.”

Az I. r. alperes nevében fellépő polgármester a nyomortelep-felszámolás kapcsán a helyi Fidesz által 2014-ben indított aláírásgyűjtés során hangsúlyozta, hogy az említett lakás-rendelet módosítás is a nyomor-telep felszámolást célzó intézkedések sorába tartozik:

„A polgármester pénteki sajtótájékoztatóján emlékeztetett arra, hogy az önkormányzat májusban döntött úgy, hogy felgyorsítja a nyomortelepek felszámolását. Ennek érdekében módosították az önkormányzati tulajdonú bérlakásokra vonatkozó rendeletet úgy, hogy kétmillió forint úgynevezett lelépési pénzt is hajlandó a város kifizetni, ha a bérlő Miskolcon kívülre költözik.”³³

A rendeletmódosítással kapcsolatban a Kormányhivatal törvényességi felhívással élt, melynek a közgyűlés saját hatáskörben nem volt hajlandó eleget tenni. A Kormányhivatal így a Kúriához volt kénytelen keresettel fordulni, mely a lakásrendeleti módosítást másfél évvel később Köf.5003/2015/4. számú határozatával semmisítette meg.

A Kúria döntése értelmében:

„15. Megállapítható, hogy az Ör. 23. § (3) bekezdése a térítési díjra jogosultak köréből kizárja a piaci alapon bérbbe adott lakások bérlőit, de lehetőséget biztosít térítési díjra a költségelven vagy szociális rászorultság alapján bérbbe adott lakások esetén. Az Ör. az alacsony komfortfokozatú lakások esetében a pénzbeli térítés feltételévé teszi, hogy a bérlő a város közigazgatási határán kívül vásárol ingatlant.

16. Az Ör. fenti szabálya egy körülhatárolható személyi kört érint: az alacsony komfortfokozatú lakásban élőket. Az önkormányzat a szabályozás magyarázataként arra utalt a Kúriának megküldött állásfoglalásában, hogy az Európai Unió támogatásával az önkormányzat kötelezettséget vállalt az avult, szegregátumokat képező telepek felszámolására. Tehát nyilvánvaló, hogy a támadott szabályozás alapvetően a szociális helyzet alapján rászorulókat

³³forrás: <http://mno.hu/belfold/35-ezer-alairas-gyult-ossze-a-nyomortelepek-felszamolasaert-1237973>

érinti.

21. Jelen ügyben az Ör. 23. § (3) bekezdésébe foglalt szabályból a szociális helyzet alapján történő tiltott megkülönböztetés azért következik, mert egy lakásbérlettel összefüggő szabálynak nem lehet legitim célja annak ösztönzése – olyan jogviszonyok létrehozása –, hogy az alacsonyabb komfortfokozatú lakásban lakók a város közigazgatási területén kívülre költözzenek.

24. Az az ösztönző szabály, amelynek eredményeként az egyén, egyének csoportja az adott település elhagyására köteles, sértheti a tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogot, a magán- a családi élet, az otthonhoz és a kapcsolattartáshoz való jogot is. A szabályozásnak tárgyilagossá megítélés szerint nincs – a hatályos magyar jogrendszer alapjogi standardjai szerint – elfogadható indoka.

A döntés elvi tartalma

28. Törvénytörő az az önkormányzati szabályozás, amely a lakásbérleti jogviszony térítési díj ellenében történő megszüntetését ahhoz köti, hogy a bérlő a település közigazgatási területén kívülre költözzön.”

Az ombudsmani jelentés szintén kitér (73.o.) e lakásrendeleti szabályra, és kimondja: „megállapítjuk, hogy a ... térítési díj kifizetésével kapcsolatos feltételek a jogállamiság elvét súlyosan sértik..., továbbá **az alacsony komfortfokozatú lakások szociálisan rászoruló bérlőinek vagyoni alapon történő közvetlen hátrányos megkülönböztetését idézi elő, így az egyenlő bánásmód követelményeivel ellentétes.**”

A Kúria döntéséig I.r. alperesnek közel másfél éve volt arra, hogy e nyilvánvalóan diszkriminatív szabályozása alapján járjon el. A híradásokból, illetve a Számozott utcák felszámolása kapcsán indult hatósági eljárás adataiból tudjuk, hogy e szabály alapján két szerződés előkészítése történt meg, ebből az egyik érvényesen létre is jött, ez esetben a Miskolcon kívül vásárolt lakásra ténylegesen rákerült a város javára az elidegenítési- és terhelési tilalom. Számosan lehetnek viszont azok, akik bár lakásukért megváltásra (pénzbeli térítésre) jogosultak lettek volna, azt nem kapták meg, mert nem fogadták el annak tényét, hogy a nekik járó összeget kizárólag Miskolcon kívül lehet elkölteniük. A hatósági eljárásban tanúként részt vett G.A.L. így nyilatkozott: „Bementem a MIK Zrt.-be, ott másfél milliót felajánlottam a bérleményért azzal, hogy Miskolcot hagyjam el, holott itt születtem. Ezt nem fogadtam el...A Fonodánál felajánlott lakást nem néztem meg, mert azt sem tudom, hogy az merre van.” Egy másik tanú, B.E. a következőkről számolt be: „A MIK Zrt. most, hogy telepfelszámolás van, behívatott minket 2014. júliusában, megkérdezték, hogy elfogadjuk-e a másfél millió forintot, amit nem fogadtunk el...A másfél millió forintot azt mondták, hogy hagyjuk itt a várost, van falun ház, ha akarjuk, keresnek nekünk ott ingatlant valahol Miskolc közelében.”

A Számozott utcákon megkezdett telepfelszámolás

A II. r. felperes az Egyenlő Bánásmód Hatóság előtt közérdekű eljárást indított 2014. nyarán az I. r. alperessel szemben. A közigazgatási szakban az Egyenlő Bánásmód Hatóság EBH/67/22/2015. sz. határozatával (csatolva 13. sz. mellékletként) ötszázezer forint bírságot szabott ki Miskolc Önkormányzatára, és megállapította, hogy **az eljárás alá vont a Számozott utcák telepfelszámolási gyakorlatával az ott lakók mintegy 900 fős csoportját társadalmi származás, kedvezőtlen vagyoni helyzet, valamint roma nemzetiséghez tartozása miatt annak a veszélynek tette, illetve teszi ki folyamatosan, hogy hajléktalanná válnak, vagy**

más, Miskolc bel- vagy külterületén található szegregátumba kényszerülnek. Az önkormányzat azzal, hogy a kérdéses telepfelszámolást anélkül kezdte meg, illetve folytatta, hogy azt megfelelően előkészítette, illetve annak következményeit és az ott élőkre gyakorolt hatását megfelelően felmérte volna, mulasztást követett el. **E mulasztásával az önkormányzat az ott élőket közvetett hátrányos megkülönböztetésben részesítette.**

Az EBH egyben arra is kötelezte az önkormányzatot, hogy az érintetteknek megfelelő lakhatási körülményeket biztosítson, és dolgozzon ki intézkedési tervet arra nézve, hogy a telepfelszámolás következtében korábban már hajléktalanná vált, vagy az intézkedés alá eső személyek emberhez méltó lakhatási feltételeinek biztosítása érdekében milyen konkrét lépéseket kíván tenni. Kötelezték az önkormányzatot arra is, hogy az EBH határozatát 90 nappal az önkormányzat internetes oldalán megjelentessék.

Az I. r. alperes keresete folytán az ügy a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság elé került, a jogerős ítéletet (6.K.33.048/2015/17.) 14. számon csatoljuk. Az önkormányzat keresetének elutasítását a bíróság így indokolta: „A bíróság mindezen felsorolt intézkedések alapján teljes mértékben osztotta az alperes álláspontját abban, **hogy a telepfelszámolás megfelelő előkészítése, következményeinek felmérése nélkül, egyértelmű tájékoztatás hiányában, és az egyedi intézkedések összhatásánál fogva is a felperes diszkriminatív eljárása állapítható meg.**”

JOGI ÉRTÉKELÉS

I. Alperesek és a felperesi pertársaság

Mind a felperesi, mind az alperesi pertársaság a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. 51. § c) pontján alapul, tekintettel arra, hogy a perbeli követelések hasonló ténybeli és jogi alapból erednek, és ugyanannak a bíróságnak az illetékessége a 40. § rendelkezéseinek alkalmazása nélkül is mindegyik alperessel szemben megállapítható.

Az I. r. alperes az Ebktv. 4. § b) pontja alapján, a II. r. alperes a b) és c) pont alapján, a III. r. alperes a c) pontja alapján tartozik az Ebktv. személyi hatálya alá, vagyis ezen szervek az egyenlő bánásmód követelményét valamennyi eljárásuk, intézkedésük és jogviszonyuk során kötelesek megtartani. A fenti jogszabályhely szerint ezek a szervek nem csupán a jog által szabályozott, szerződéses jogviszonyokban kötelesek az egyenlő bánásmód követelményét megtartani, hanem minden más eljárás és intézkedés során is. Az Ebktv. 7. § (2) szerint az egyenlő bánásmódot sértő rendelkezés: magatartás, intézkedés, feltétel, mulasztás, utasítás vagy gyakorlat lehet. A Legfelsőbb Bíróság Kfv.III.39.302/2010. számú ítéletében kifejtette, hogy „a helyi önkormányzatnak nem csak a közhatalmi jogkörében gyakorolt feladat- és hatáskörei tekintetében állapítható meg az Ebktv. hatálya, hanem minden más, joghatás kiváltásra alkalmas jogi aktusa tekintetében megállapítható lehet, csak azok a lépések nem tartoznak az Ebktv. hatálya alá, melyek belső jogi aktusok, és nem kifelé, az egyenlő elbánás követelményének vélelmezett sérelmét elszenvedő személyre irányulnak.”

Alperesek személyiségi jogi felelőssége a közös hatósági ellenőrzések vonatkozásában

2011. január 1. és a III. r. alperes felállása (2013. április 1.) közötti időszakban a II. r. alperes Hatósági és Ügyfélszolgálati Osztálya alá tartozott a Közterület-felügyeleti és Rendészeti Osztály, amely az ellenőrzések végrehajtását bonyolította.

A III. r. alperes felállításától kezdve a közös hatósági ellenőrzések lebonyolításáért a III. r. alperes felelt, illetve felel. Ebben az időszakban a Polgármesteri Kabinet közrendvédelmi referense szervezte, szervezi a II. r. alperes részéről az ellenőrzéseket.

A III.r. alperes 2013. április 19-től hatályos Szervezeti és Működési Szabályzata (a továbbiakban: szmsz, I. fejezete értelmében a MÖR fenntartója az önkormányzat és irányító szerve a közgyűlés (I.1.). A MÖR önálló jogi személy (I.2.) (releváns rész csatolva 15. számon).

A II. r. alperes a peres időszakban három Szervezeti és Működési Szabályzat alapján működött/működik. Mind a 2011-es szmsz³⁴ (hatályos 2013 végéig), mind a 2014-es szmsz³⁵ (hatályos 2014. január 1-től 2015. június 14-ig), mind a 2015-ös szmsz³⁶ (hatályos 2015. június 15-től) értelmében a polgármester irányítja a Hivatalt, meghatározza a Hivatal feladatait az önkormányzat munkájának szervezésében, döntések előkészítésében és végrehajtásában. Továbbá, a polgármester gyakorolja a munkáltatói jogokat a Hivatal vezetője, a jegyző felett. A három szmsz releváns részeit 16. számon csatoljuk.

A tényállási részben ismertetett közgyűlési beszámolókból egyértelműen kiderül továbbá, hogy a közös hatósági ellenőrzések ötletgazdája a polgármester, illetve a közgyűlés, mint az I. r. alperes önkormányzat szervei.

Az I. r. alperes mint ötletgazda és mint a II. r. alperes irányítója, a II. r. alperes mint a közös hatósági ellenőrzések szervezője, továbbá a III. r. alperes felállítására előtti időszakban mint azok lebonyolítója is személyiségi jogi felelősséggel tartozik.

A III. r. alperes létesítése, 2013. április 1. óta bonyolítja a közös hatósági ellenőrzéseket, így ettől az időponttól tartozik felelősséggel.

Az I. r. alperes személyiségi jogi felelőssége a szegény- és cigányellenes kommunikáció vonatkozásában

A tényállási részben kifejtettek szerint a miskolci szegénytelepek roma származású lakóinak emberi méltóságát sértő kommunikáció részben közgyűlési határozatokkal elfogadott beszámolókból, részben az önkormányzat által vélhetően „megrendelten” a közvetett önkormányzati tulajdonban álló helyi médiumokban megjelenő cikkekben, híradásokban, részben a polgármester nyilatkozataiban ölt testet.

A polgármester a Mötv. 41. § alapján az önkormányzat szervének minősül, ezért intézkedéseiért az önkormányzatnak kell helyt állnia. A polgármester nyilatkozatait minden alkalommal az önkormányzat vezetőjeként, az önkormányzat nevében eljárva tette meg, ezért személyiségi jogi

³⁴Elérhető: <http://docplayer.hu/789661-Miskolc-megyei-jogu-varos-polgarmesteri-hivatalanak-szervezeti-es-mukodesi-szabalyzata.html>

³⁵Elérhető: <http://docplayer.hu/11318190-Miskolc-megyei-jogu-varos-polgarmesteri-hivatalanak-szervezeti-es-mukodesi-szabalyzata-modositasokkal-egyseg-szerkezetben.html>

³⁶Elérhető: http://miskolc.hu/sites/default/files/dokumentumok/csatolmanyok/hivatali_szmsz_2016.01.01-tol.pdf

felelősséggel az önkormányzat tartozik. (ld. a Nyíregyházi Törvényszék 6.P.21.161/2013/36. számú ítéletét, amelyet a Debreceni Ítéltábla helyben hagyott – ld. DIT-H-PJ-2015-37. bírósági határozat) (releváns részek csatolva 17. számon).

A felperesek

A **Társaság a Szabadságjogokért** egyesület alapszabályában (csatolva 2/I. sz. mellékletként) az Egyesület meghatározott céljai között (4. pont) szerepel a nemzetiséghez tartozás (különösen a roma nemzetiséghez tartozás), a társadalmi és vagyoni helyzet, mint védett tulajdonságok alapján hátrányt szenvedő társadalmi csoportok esélyegyenlőségének elősegítése és emberi jogaik védelme, így az I. r. felperes megfelel az Ebktv. 3.§ e) pontjában meghatározott feltételeknek.

A **Másság Alapítvány** alapító okirata (csatolva 2/II. sz. mellékletként) szerint az Alapítvány célja a Magyarország területén élő nemzeti és etnikai kisebbségek jogegyenlőségének biztosítása az ellenük megnyilvánuló diszkriminációval szembeni jogi fellépés formájában. A Másság Alapítvány által létrehozott és fenntartott Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogvédő Iroda célja pedig az Emberi Jogok Egyezségokmányába, a Magyar Köztársaság Alkotmányába és törvényeibe ütköző jogsérelmek érintettjeinek, mindenek előtt az etnikai diszkrimináció áldozatainak, illetve jogtalan vagy indokolatlan hatósági intézkedések kárvallottjainak jogi segítség nyújtása, így a II. r. felperes is megfelel az Ebktv. 3.§ e) pontjában meghatározott feltételeknek.

II. Régi Ptk. alkalmazása

Jelen jogvita elbírálása során az 1959. évi IV. törvény (régí Ptk.) szabályai alkalmazandók. A 2013. évi CLXXVII. törvény (új Ptk.) 8. §-ának (2) bekezdése alapján az új Ptk. hatálybalépése előtt megsértett személyhez fűződő jogok alapján érvényesíthető polgári jogi igényekre a jogsértés idején hatályos jogszabályi rendelkezéseket kell alkalmazni, az új Ptk. hatálybalépése (2014. március 15.) előtt megkezdődött, folyamatosan tanúsított jogsértő magatartásra – ideértve a mulasztást is – pedig akkor is az új Ptk. hatálybalépése előtt hatályos jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni, ha a jogsértő magatartás befejezése az új Ptk. hatálybalépése utáni időpontra esik. Tekintettel arra, hogy a peresített jogsértő magatartások egy 2014. március 15. előtt megkezdődött, folyamatos jogsértő *gyakorlatban* nyilvánulnak meg, álláspontunk szerint a megjelölt új Ptké. szabály alapján a régi Ptk. alkalmazandó.

III. Közérdekű igényérvényesítési jog és a szegregátumok

Közérdekű igényérvényesítési jog

Az Ebktv. 20. § (1) bekezdés c) pontja a közérdekű igényérvényesítés feltételeként két speciális kritériumot állapít meg:

1. A védett tulajdonságnak a személyiség lényegi vonásának kell lennie.
2. A jogsértésnek (ill. annak közvetlen veszélyének) személyek pontosan meg nem határozható, nagyobb csoportját kell érintenie.

Ad. 1. A város jelen per tárgyát képező, évek óta zajló szegény- és cigányellenes gyakorlata a város nyomortelepein lakó, nagyszámú – túlnyomórészt roma származású - szegény embert sújt, veszélyeztet, zaklat. Ezért a tárgyi ügyben vagyoni helyzet alatt a kedvezőtlen vagyoni helyzetet, a szegénységet, társadalmi származás alatt a hátrányos helyzetű származást, nemzetiséghez való tartozás alatt a roma nemzetiséghez való tartozást kell érteni.

A roma nemzetiséghez tartozás (Ebktv. 8.§ e)) az Alkotmánybíróság, a rendes bíróságok és az EBH gyakorlata szerint is a személyiség lényegi vonása.³⁷ A személyiség lényegi vonásának számít továbbá az alacsony társadalmi státus (Ebktv. 8.§ p)), illetve a szegénység (Ebktv. 8.§ q)) is, hiszen a Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.20.037./2011/7. számú döntésében – a társadalmi származás és vagyoni helyzet kapcsán – rögzítette, hogy az a tulajdonság minősül a személyiség lényegi vonásának, „amely egyfajta társadalmi meghatározottságot jelent, amelyben az egyén az őt körülvevő világhoz való viszonyát, az abban elfoglalt helyét és szerepét határozza meg. Az egyént determináló társadalmi viszonyok lényegileg befolyásolják a személyiséget, az egyén világról és önmagáról alkotott képét.”

Ad. 2. A miskolci szegénytelepek (szegregátumok) lakói és a közöttük felülreprezentált romák személyek pontosan meg nem határozható, nagyobb csoportját jelentik, az alperesek egyenlő bánásmódot sértő magatartása az egész csoportot sújtja, ezért a kereseti kérelmünk tárgyát képező tényállás kapcsán helye van közérdekű igényérvényesítésnek.

A szegregátumok lakói és védett tulajdonságaik, az ún. „többes diszkrimináció”

A nyomortelepeken élők fogalmilag és köztudottan is alacsony társadalmi státuszú és mélyszegénységben élő emberek. Annak kapcsán, hogy a tárgyi ügyben a társadalmi származás mint védett tulajdonság mely helyzetek és jellemzők összességét jelentik, felperesek a szegregátum szó jelentésére, továbbá az I. r. alperes 2008-as Integrált Városfejlesztési Stratégiája Antiszegregációs Tervében³⁸ (11-15. old.), az I. r. alperes 2014-es Integrált Településfejlesztési Stratégiájában³⁹ (77-128. oldalak), valamint az I. r. alperes Helyi Esélyegyenlőségi Programjában⁴⁰ (24-50. oldal, a továbbiakban: HEP) található adatokra hivatkoznak. A megjelölt önkormányzati domukumentumok lefontosabb részeit 18.-19.-20. számon csatoljuk keresetlevelünkhöz. Az említett Antiszegregációs Terv szerint: „Szegregátumok, ahol az alacsony státuszú lakosok (aktív korú, munkajövedelemmel nem rendelkező és a maximum 8 általános iskolai osztállyal rendelkező lakosok) aránya minimum 50%-a a területen élőknek.” (11. old. 1. bek.) Miskolc egyes szegregátumaira vonatkozó részletes adatok a Terv 54-98. oldalain található, igazolva a szegregátumok lakosságának alacsony társadalmi és jövedelmi

³⁷ A 96/2008 (VII.3.) AB határozat szerint: „A 22/1997. (IV. 25.) AB határozatában, ugyancsak az élet minden területét, a személyiség teljességét meghatározó tulajdonságként értelmezte az Alkotmánybíróság a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozás helyzetét [ABH 1997. 107, 116.]. Ezt az álláspontot erősítette meg a kisebbségi önkormányzatok megválasztásával kapcsolatos 45/2005. (XII. 14.) AB határozatában is [ABH 2005, 569.].”

Az Esélyt a Hátrányos Helyzetű Gyerekeknek Alapítvány által Miskolc Város Önkormányzata ellen indított iskolai szegregációs perében a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság (13. P.21660/2005/16. sz. ítéletében) ugyancsak elismerte az etnikai származást az emberi személyiség lényegi vonásának.

³⁸ Elérhetőitt: [http://www.miskolc.hu/sites/default/files/dokumentumok/csatolmanyok/1670785-3510-2008-](http://www.miskolc.hu/sites/default/files/dokumentumok/csatolmanyok/1670785-3510-2008-3ivs_antiszegregacios_terv_3_kotet.pdf)

[3ivs_antiszegregacios_terv_3_kotet.pdf](http://www.miskolc.hu/sites/default/files/dokumentumok/csatolmanyok/1670785-3510-2008-3ivs_antiszegregacios_terv_3_kotet.pdf)

³⁹ Elérhetőitt: http://miskolc.hu/sites/default/files/dokumentumok/csatolmanyok/miskolc_its_2014.pdf

⁴⁰ Elérhetőitt: http://www.miskolc.hu/sites/default/files/dokumentumok/csatolmanyok/hep_miskolc.pdf

helyzetét. Az említett HEP szerint: „A város 2010-ben készített szociális térképe szerint a városlakók közel 2 százaléka telepi vagy nem lakás céljából épült ingatlanban lakik. Ezt az arányt, ha kivetítjük az összlakosságra, azt mondhatjuk, hogy mintegy 3000 felnőtt vagy legalább másfélezer család él mélyszegénységben.” (38. old. 1. bek.) Az idézett mondatok is bizonyítják, hogy a szegregátumok lakói alacsony társadalmi státuszú, mélyszegénységben élő emberek.

Köztudomású tényként kezelhető, illetve az IVS, az ITS és a HEP adataiból megállapítható továbbá, hogy a miskolci nyomortelepek lakói között felülreprezentáltak a roma nemzetiséghez tartozók. Erre vonatkozó adatokat - jellemzően az iskolába járó gyerekek etnikai megoszlására utalással - a már említett Antiszegregációs Terv az egyes szegregátumok leírásánál (54-98. oldalak) tartalmaz. „Az anti-szegregációs terv további célja az alacsony státuszú, főleg roma lakosság társadalmi, gazdasági integrációja feltételeinek megteremtése, életkörülményeik javítása, a közszolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítása, valamint a romák és nem romák életkörülményei között kialakult szakadék csökkentése, hosszú távon megszüntetése.” (2 old. 2. bek.)

Az I. r. alperes Helyi Esélyegyenlőségi Programjában a helyzetelemzés megállapításainak összegzése című táblázatban (130-131. old.) látható, hogy a romák/mélyszegénységben élők esetében az egyik beazonosított probléma az alacsony komfortfokozatú lakások magas száma, amely lakások jellemzően a szegregátumokban találhatók. Az intézkedési területek részletes kifejtése című táblázatban, a mélyszegénységben élők/romák csoportja tekintetében a „Lakhatás megőrzése, lakásfeltételek, lakhatás minőségének javítása, krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások” c. intézkedés kapcsán a 154. oldalon olvasható a feltárt problémák között: „Alacsony komfortfokozatú lakások jellemzőek, melyek számos negatív következményt hordoznak magukban a családok életvitelét illetően.” Közvetetten ebből is következtetni lehet tehát arra, hogy a szegregátumok lakói magas arányban romák.

E helyen utalunk az elsősorban nemzetközi jogirodalom által nevesített **ún. többes diszkriminációnak (multiple discrimination)** nevezett fogalomra, amelyre utal a Számozott utcák felszámolása kapcsán született EBH döntés is: *„Ez a megközelítés az egyéni önazonosság többretegűsége („multi-dimensionality of individuals’ identity”) alapján azt a helyzetet írja le, amikor több védett tulajdonság van jelen egyszerre és hat egyidőben kölcsönösen egymásra oly módon, hogy azok nem különíthetők el egymástól. A hatóság álláspontja szerint a szóban forgó telepfelszámolás által érintett személyek csoportja kapcsán is erről van szó: az érintett személyi kör esetében a védett tulajdonságként valószínűsített nemzetiséghez való tartozás (roma származás), vagyoni helyzet, illetve társadalmi származás egymással kölcsönhatásban működnek és a maguk összességében jellemzik az érintett csoportot.”*

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság már említett jogerős ítéletében megerősítette az EBH álláspontját: *„A vagyoni helyzet, a roma származás, illetve a társadalmi származás nem vitásan egymásra is ható védett tulajdonságok, így a bíróság álláspontja szerint az alperes helytállóan állapította meg az ún. többes diszkriminációt, a hátrányos helyzetek összeadódva egyben egymást is erősítik.”*

IV. Az egyenlő bánásmód megsértése

I. megállapítási kérelem (közös hatósági ellenőrzések) és az Ebktv.

Az ombudsmani jelentés szerint a közös hatósági ellenőrzéseket jogszabályi felhatalmazás nélkül szervezték meg, ami **nem egyeztethető össze a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelményével** (ld. ombudsmani jelentés 59-61. old.). Az ombudsman szerint a közös, összevont hatósági ellenőrzések konkrét lebonyolítása az érintettek **tisztességes eljáráshoz, hatékony jogorvoslathoz, magánszférához való alapjogát, valamint az információs önrendelkezési jogát is sértik** (ld. az ombudsmani jelentés 61-67. oldalait, összefoglalva a jelentés 82. oldalán). A razziák lebonyolításának módja az ombudsman szerint is **félelemkeltő, zaklató jellegű** (ld. az ombudsmani jelentés 65-66. oldalait), illetve azok **az egyenlő bánásmód sérelméhez is vezettek** (ld. a jelentés 67. oldalát).

Felperesek álláspontja szerint a közös hatósági ellenőrzések szervezésével, koordinálásával és lebonyolításával **alperesek a szegregátumok alacsony társadalmi státuszú, mélyszegénységben élő, túlnyomórészt roma származású lakóit az alapvető jogok gyakorlásával összefüggésben közvetlen hátrányos megkülönböztetésben részesítik társadalmi és vagyoni helyzetük, valamint nemzetiségi hovatartozásuk alapján, továbbá zaklatásban részesítik őket társadalmi és vagyoni helyzetük, valamint nemzetiségi hovatartozásuk alapján.**

Az Ebktv. 7.§ (2) bekezdéséből egyértelmű, hogy a 8.§ szerinti “rendelkezés” alatt valamely hosszabb ideig fennálló gyakorlatot is érteni kell, így a tényállás alkalmazható egy huzamosabb ideig fennálló hatósági gyakorlatra is.

Összehasonlítható helyzetben azon miskolci, az alperesek illetékessége alá tartozó lakosok vannak, akik nem szegénytelepeken laknak, így nem elszenvedői a számos alapjogot sértő, így nyilvánvalóan, hétköznapi értelemben is kedvezőtlen bánásmódnak minősülő hatósági gyakorlatnak.

Közvetlen hátrányos megkülönböztetés

Az Ebktv. 8.§-a értelmében: közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amely következtében egy személy vagy csoport valós vagy vélt védett tulajdonsága, így nemzetisége, társadalmi vagy vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne.

A Miskolcon végrehajtott közös, összevont hatósági ellenőrzések – az ombudsman által vizsgált időszakban - több mint 90%-ban szegregátumokban folytak. Az ezen időszakot megelőző és azt követő időszakra vonatkozóan pontos adatokhoz a perbeli bizonyítás során lehet majd jutni. A felpereseket terhelő valószínűsítési kötelezettség alapján azonban elegendő arra hivatkozni, hogy a helyi média által közzétett, a razziákról szóló cikkek kizárólag szegregátumokban végzett ellenőrzésekről számolnak be. A jogszabályi felhatalmazás nélkül évek óta folytatott, számos alapjogot sértő törvényellenes hatósági gyakorlat tehát kifejezetten a szegregátumok lakóit sújtja.

Ezért az alperesek a miskolci szegénytelepek lakóit a fenti alapjogsértésekkel összefüggésben közvetlen hátrányos megkülönböztetésben részesítették illetve részesítik. Az ombudmani jelentés felperesek álláspontjával egyezően állapítja meg (ld. 67.o. 3. bek.), **hogy „a kiválasztott ellenőrzési helyszínek a társadalmi származás és vagyoni helyzet alapján közvetlen diszkriminációt eredményeznek”.**

Felperesek e körben **a nemzetiséghez tartozással kapcsolatosan is a közvetlen hátrányos megkülönböztetés megállapítását kérik**, annak ellenére, hogy az ombudsmanni jelentés közvetett hátrányos megkülönböztetést állapított meg e vonatkozásban: „A rendelkezésünkre álló adatok alapján megállapítható, hogy a közös, összevont hatósági ellenőrzéseket Miskolc olyan településrészein, szegregátumaiban bonyolították le, ahol a roma nemzetiségű lakosság szignifikánsan nagyobb arányban él, mint a város más részeiben. Az alapvető jogokat a fentiek szerint közvetlenül is korlátozó ellenőrzések lényegesen nagyobb arányban érintették tehát a roma lakosságot a nem roma lakosznál, anélkül, hogy az e konkrét területeken végzett közös ellenőrzések alkotmányos indoka, elkerülhetetlen szükségessége és arányos jellege igazolt, igazolható lenne. A közös ellenőrzések tehát nemzetiségi származáson alapuló közvetett diszkriminációt is eredményeznek. Az egyenlő bánásmód alkotmányos követelményének sérelme is megállapítható tehát a közös ellenőrzési gyakorlat tekintetében.” (67. old. 4-5. bek.)

Bár önmagában a hatósági ellenőrzéseket vizsgálva a nemzetiségi származás szempontjából valóban a közvetett hátrányos megkülönböztetés adja magát, a razziák gyakorlata az ahhoz, és az I. r. alperes további intézkedéseire kapcsolódó nyíltan cigányellenes kommunikációjából azonban kiderül, hogy az alperesek kifejezetten, közvetlenül a szegénység és alacsony társadalmi származás mellett a roma nemzetiségi származás miatt is részesítik kedvezőtlen bánásmódban (jogsértő gyakorlatban) a szegénytelepek lakóit, és ez megállapítható a közös hatósági ellenőrzések vonatkozásában is. Fontos hangsúlyozni, hogy az Ebktv. alkalmazása szempontjából a jogsérelmet elszenenedők tényleges védett tulajdonságain túl jelentősége van annak is, hogy a jogsértéssel érintett csoportnak a jogsértő milyen tulajdonságokat tulajdonít (vélt védett tulajdonság). A történeti tényállásban a T. Bíróság elé tárt alperesi intézkedéscsomag közös, nem titkolt, és tisztán kommunikált célja ezen személyi kör vegzálása, ellehetlenítése, kiüldözése a város területéről. A nyilatkozatok alapján megállapítható, hogy a rendteremtés címzettjei nem kifejezetten a városi szegények, hanem együttesen a szegények, a „beilleszkedni nem tudók”, a „deviánsok”, a „bűnözők”, a „fészekrekók”, a „mondjuk ki romák”- a sztereotípiákra ügyesen építve. A tényállási részben ismertetett nyilvános önkormányzati kommunikáció alapján tehát a felperesek álláspontja szerint megállapítható, hogy a keresettel támadott alperesi jogsértő gyakorlatok a szegénytelepek lakóit, mint alacsony társadalmi státuszú, szegény, roma származású embereket veszik célba – vagyis, e védett tulajdonságok egymástól az alperes jogsértései kapcsán nem különíthetők el, hanem együttesen határozzák meg a jogsértéseket elszenvedő csoportot, ezért közvetlen hátrányos megkülönböztetés megállapításának van helye.

Zaklatás

Az alperesek a miskolci szegénytelepek lakóit társadalmi státuszuk, vagyoni helyzetük és roma származásuk miatt alperesek zaklatásban is részesítik a közös hatósági ellenőrzések kapcsán.

Az Ebktv. 10. § (1) szerint: Zaklatásnak minősül az az emberi méltóságot sértő, szexuális vagy egyéb természetű magatartás, amely az érintett személynek a 8. §-ban meghatározott tulajdonságával függ össze, és célja vagy hatása valamely személlyel szemben megfélemlítő, ellenséges, megalázó, megszegyenítő vagy támadó környezet kialakítása.

Az EBH Tanácsadó Testület 384/5/2008.(IV.10.) TT. sz. állásfoglalása a zaklatás fogalmáról (csatolva 21. számon) kimondja: *“A zaklatás fogalma meghatározott “magatartást” tilt, de ez a tilalom kiterjed a magatartáson túl az Ebktv. 7. § (2) bekezdésében szereplő cselekményekre is, tehát az intézkedésre, feltételre, mulasztásra, utasításra és gyakorlatra is. Intézkedés, feltétel, vagy gyakorlat mint emberi méltóságot sértő magatartás a zaklatás törvényi meghatározásának tekintetében nehezebben képzelhető el, fogalmilag azonban nem zárható ki, hogy ezeken keresztül valósuljon meg az egyenlő bánásmód követelményének megsértése, csakúgy, mint a mulasztás vagy az utasítás esetében.”*⁴¹ Az állásfoglalás kimondja továbbá, hogy: *“A zaklatás (...) egyaránt megvalósulhat egyszeri magatartással, illetve folyamatos, rendszeresen visszatérő cselekményekkel.”*

Az ombudsmani jelentés megállapítja: *“A közös ellenőrzésekkel kapcsolatban az érintett állampolgárok, illetve a Roma Nemzetiségi Önkormányzat képviselői többször is kiemelték azok félelemkeltő, zaklató jellegét. Az ellenőrzések lefolytatásával kapcsolatban azonosítható néhány olyan objektív körülmény, amely nyilvánvalóan félelemkeltő, zaklató jellegű lehet, sértheti az emberi méltóságot, illetve lehetőséget ad a szubjektív jellegű, önkényes jogalkalmazásra.”* (ld. jelentés 65.1-2. bek.). Ilyen félelemkeltő körülményként határozza meg a jelentés az alábbiakat: kiszámíthatatlan időpontban, előzetes bejelentés nélkül, meglepetésszerűen házról- házra járva, minden ingatlant érintve lefolytatott ellenőrzés a kiválasztott erületen; a hatóságok, közszolgáltatási szervek munkatársai 20-30 fő, azaz jelentősebb létszámú, csoportos fellépés keretében bonyolítják le az ellenőrzést; mindenfajta előzmény vagy az ellenőrzést végzők reális fenyegetettsége nélkül a rendvédelmi szervek, a MÖR, a Rendőrség, a Polgárőrség tagjainak folyamatos és állandó jelenléte; az ellenőrzések többszöri ismétlése ugyanazon a területen, ugyanazoknál a családoknál.

A zaklatás a közvetlen hátrányos megkülönböztetés egy speciális fajtája, amely esetében azonban nincs szükség összehasonlítható helyzetben lévő csoportra.

A zaklatás kapcsán ugyancsak a fentebb kifejtett többes védett tulajdonságra hivatkozunk, az ott felhozott indokok alapján.

Az ellenőrzések valódi és kifelé is kommunikált célja a szegénytelepek lakóinak városból történő elűldözése, amit a polgármester által jegyzett, közgyűlés által elfogadott 1. Beszámolóából származó idézettel és a III. r. alperes korábbi vezetőjének nyilvánosan elmondott mondataival támasztottunk alá, így megállapítható, hogy a razziák célja a megfélemlítő, ellenséges, megalázó, megszegyenítő környezet kialakítása.

⁴¹http://www.egyenlobanasmod.hu/tt/TTaf_200812

Hangsúlyozandó, hogy a zaklatás akkor is jogellenes, ha az hatásában alkalmas arra, hogy a megalázó (stb.) környezetet kialakítsa, ezért az akkor is megállapítható, ha a T. Törvényszék az alperesek célzatát nem látja bizonyíthatónak. A razziák által a szegénytelepek lakóira gyakorolt **hatást** a per során tanúkkal kívánjuk bizonyítani.

II. megállapítási kérelem és az Ebktv.

Felperesek álláspontja szerint I.r. alperes a közös hatósági ellenőrzések szervezésén túl a közgyűlésnek és a polgármesternek a közös hatósági ellenőrzésekkel, a „fészekrakó-problémával”, a „nyomortelep-felszámolással” és a miskolci romák kanadai kivándorlásával kapcsolatos nyilvános kommunikációjával, valamint a 2014. májusában a diszkriminatív lakásrendeleti módosítás elfogadásával, annak kormányhivatali törvényességi jelzés ellenére való fenntartásával és alkalmazásával, továbbá a Számozott utcák 2014. tavaszán kezdődő, közvetett hátrányos megkülönböztetést megvalósító felszámolásával a szegregátumok alacsony társadalmi státuszú, mélyszegénységben élő, túlnyomórészt roma származású lakosait szintén zaklatásban részesítette, részesíti társadalmi státuszuk, vagyoni helyzetük és nemzetiségi hovatartozásuk miatt.

Az I. r. alperes történeti tényállásban részletezett intézkedéseit, mulasztásait, gyakorlatát a fentebb kifejtett ombudsmani jelentés, a Kormányhivatal törvényességi felhívásai és keresetei, az EBH határozata, valamint a Fővárosi és Közigazgatási Bíróság ítélete értékelte diszkriminatívnak. Miskolc város sorozatos törvényességét vizsgálta az EBESZ⁴², az Európa Tanács⁴³, és Európai Parlament is, mely utóbbi többek között a miskolci helyzettel összefüggésben tartott tavaly októberben meghallgatást⁴⁴ (vonatkozó cikkek 22. szám alatt csatolva).

A történeti tényállásban vázolt nyilvános kommunikáció önmagában az érintettek emberi méltóságát sérti, tehát emberi méltóságot sértő magatartásnak minősül, amely összefügg az érintettek nemzetiségi hovatartozásával, társadalmi és vagyoni helyzetével. Ez a nyilvános kommunikáció nemhogy alkalmas az érintettekkel szemben támadó, ellenséges, megfélemlítő, megszégyenítő környezet kialakítására, hanem egyenesen ezt célozza, hiszen az I. r. alperes végső célja az, hogy e környezet hatására az érintettek hagyják el Miskolc városát.

A felsorolt és jogellenesnek, diszkriminatívnak találtatott intézkedések, mulasztások, gyakorlatok az önkormányzat nyilvános kommunikációjával együtt, annak fényében is értelmezhetőek: a nyilvános kommunikációval összevetve válik világossá az, hogy valamennyi felsorolt intézkedés, gyakorlat illetve mulasztás a szegénytelepek lakóinak megbélyegzését, velük szembeni ellenséges, megfélemlítő környezet kialakítását célozza a végső cél, a város határain kívülre „üldözés” érdekében. Ezért állítjuk felperesekként, hogy ezek az intézkedések az azokhoz kapcsolódó kommunikációval együtt emberi méltóságot sértő magatartást valósítanak meg a miskolci szegénytelepek lakóival szemben.

⁴² <http://www.boon.hu/ebesz-most-csak-a-remeny-van-a-szamoszott-utcaikon/2868593>

⁴³ http://hvg.hu/itthon/20160216_roma_integracio_muiznieks_level_europa_tanacs_kialkoltatas

⁴⁴ Hearing on fighting racial discrimination in housing/forced eviction against roma/ 14 oktober 2015.

Álláspontunk szerint a fent részletezett és megállapított sorozatos diszkriminációk egymást erősítik, egymással kölcsönhatásban hatnak, hatásukra az érintett személyekkel szemben a megfélemlítő, ellenséges, megalázó, megszegyenítő és támadó környezet folyamatosan fokozódik. A jogsértés súlyosságát erősíti az a tény, hogy az I. r. alperes egy önkormányzat, aminek a közfeladata az lenne, hogy a lakosait megvédje és képviselje Az érintettek védtelenségét és kiszolgáltatottságát fokozza annak ténye, hogy I. r. alperes a hatóságok és más szervek jelzéseire, ajánlásaira, határozataira fittyet hányva működik, halad tovább előre és ezzel törvényen kívül állónak állítja be magát. A polgármester az EBH határozatára reagálva azt nyilatkozta a Miskolc Holnap 2015. október 21-i adásában⁴⁵: „A kutya ugat, a karaván halad.”

Az I. r. alperes a diszkriminatív, cigányellenes intézkedéseivel, gyakorlatával, mulasztásaival és a mindehhez társuló nyilvános kommunikációjával a fentiek alapján az Ebktv. szerinti zaklatásban részesíti a miskolci szegénytelepek lakóit társadalmi státuszuk, vagyoni helyzetük és roma származásuk miatt.

A védett tulajdonságok tekintetében visszautalunk a közös hatósági ellenőrzések kapcsán előadott jogi értékelésre, és e helyen is többes védett tulajdonságot jelölünk meg. A hátrány abban az ellenséges, támadó, megfélemlítő környezetben ragadható meg, amelyet tanúvallomásokkal kívánnak a felperesek a per során valószínűsíteni (ld. Ebktv. 19.§ (1)). Ezt a környezetet önmagában valószínűsíti egyébként az a köztudomású tény, hogy Miskolcra az utóbbi években nagy számú roma személyek vándoroltak ki Kanadába, és folyamodtak menekült státuszért azon üldöztetés miatt, amit Miskolcon elszenvedni véltek.

V. A bizonyítás speciális szabályai, valószínűsítés

Az Ebktv. a Pp-hez képest speciális bizonyítási szabályokat határoz meg az egyenlő bánásmódon alapuló jogérvényesítési eljárások, így a polgári perek vonatkozásában is. Az Ebktv. 19.§ (1) bekezdése értelmében a felpereseknek valószínűsítési és nem bizonyítási kötelezettsége van. A 384/4/2008. (III.28.) TT. sz. állásfoglalásában (csatolva 23. számon) az EBH tanácsadó testülete meghatározta a valószínűsítés tartalmát: *A valószínűsítés olyan bizonyítás, amelyből az átlagember azt a következtetést vonja le, hogy objektív megítélés alapján a panaszos panaszja megalapozott.*

Az Ebktv. 19.§ (1) értelmében a felpereseknek jelen eljárásban azt kell valószínűsíteniük, hogy a miskolci szegény telepek lakói ténylegesen, ill. az alperesek által vélelmezetten társadalmi státuszukat, vagyoni helyzetüket tekintve hátrányos helyzetűek, illetve többségében a roma nemzetiséghez tartoznak, és őket az alperesek részéről hátrány érte, illetőleg ennek veszélye fenyegette. Az EBH Tanácsadó Testületének fent idézett állásfoglalása⁴⁶, és a joggyakorlat értelmében a felperesnek nem kell a hátrány és a tulajdonság közötti okozati összefüggést sem bizonyítani, sem valószínűsíteni.⁴⁷ Ennek kapcsán kifejti a Tanácsadó Testület azt is, hogy „a

⁴⁵ Az adás megtekinthető itt: <http://minap.hu/video/miskolc-holnap-20151021>

⁴⁶ Az állásfoglalás itt érhető el: http://www.egyenlobanasmod.hu/tt/TTaf_200804

⁴⁷ „Az egyenlő bánásmód követelményének megsértése esetén indított polgári és közigazgatási eljárásokban érvényesülő kimentési bizonyítás célja, hogy kompenzálja az igényt érvényesítő bizonyítékokhoz való hozzájárása terén fennálló hátrányt. A jogszabályban előírt körülmények valószínűsítésén túlmenően **nem lehet az igényt érvényesítőre hárítani a hátrány és a védett**

diszkrimináció egyes fajtáinak bizonyításánál egyaránt figyelembe kell venni az eltérő törvényi definíciókat és a bizonyítás speciális szabályait”, vagyis jelen esetben az Ebktv. 8.§ illetve a 10.§ (1) bekezdéseit a 19.§-al összeolvasva kell értelmezni.

Az Ebktv. 19.§-ában a közérdekű igényérvényesítőre telepített valószínűsítési kötelezettségünknek az ombudsmani jelentésre, továbbá a keresetlevelünk II. fejezetében hivatkozott egyéb forrásokból származó információkra, adatokra hivatkozással, a csatolt okiratokkal és tanúbizonyítással teszünk eleget. Fentebb valószínűsítettük a jogsértéssel érintettek védett tulajdonságait, valamint az őket ért hátrányt.

A felpereseknek valószínűsíténi kell továbbá a közérdekű igényérvényesítés feltételeinek fennállását (Ebktv. 20.§ (1) c)), illetve igazolni kell, hogy megfelel az Ebktv. 3.§ e) pontjának. E kötelezettségüknek felperesek a jogi értékelés I. és III. pontja alatt írtakkal és az ott jelzett csatolmányokkal tettek eleget.

Amennyiben felpereseknek sikerül a fentieket valószínűsíténi, úgy az Ebktv. 19.§ (2) bekezdése értelmében alperesekre hárul annak bizonyítása, hogy a felperesek által valószínűsített körülmények nem álltak fenn, vagy az egyenlő bánásmód követelményét megtartották, vagy az adott jogviszony tekintetében nem voltak kötelesek megtartani.

Az Ebktv. 7.§ (2) pontja értelmében:

Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, az olyan magatartás, intézkedés, feltétel, mulasztás, utasítás vagy gyakorlat (a továbbiakban együtt: rendelkezés) nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét,

a) amely a hátrányt szenvedő fél alapvető jogát másik alapvető jog érvényesülése érdekében, elkerülhetetlen esetben korlátozza, feltéve, hogy a korlátozás a cél elérésére alkalmas és azzal arányos,

b) amelynek az a) pont hatálya alá nem tartozó esetekben tárgyilagos mérlegelés szerint az adott jogviszonnyal közvetlenül összefüggő, ésszerű indoka van.

Tekintettel arra, hogy a zaklatás a közvetlen hátrányos megkülönböztetés egy formája (ld. Egri Törvényszék, 12.P.20.065/2013/128., 21. old., 5. bek, csatolva 24. számon), **ezért jelen ügyben a roma nemzetiséghez tartozáson alapuló közvetlen hátrányos megkülönböztetés és zaklatás esetében nincs helye a 7.§ (2) szerinti kimentésnek.** Ez azt jelenti, hogy az alperesek nem hivatkozhatnak arra, hogy az általuk folytatott gyakorlat a hátrányt szenvedők alapvető jogát másik alapvető jog érvényesülése érdekében, elkerülhetetlen esetben korlátozta (és a korlátozás a cél elérésére alkalmas és azzal arányos), illetve arra sem, hogy a gyakorlatának tárgyilagos mérlegelés szerint az adott jogviszonnyal közvetlenül összefüggő, ésszerű indoka volt.

tulajdonság közötti okozati összefüggés bizonyításának a terhét.” „Amennyiben a sérelmet szenvedett személy, vagy a közérdekű igényt érvényesítő a fentiek szerint eleget tesz valószínűsítési kötelezettségének, az Ebktv. 19. §-a alapján mintegy vélelmezni kell az egyenlő bánásmód követelményének megsértését, mely vélelem a kimentési bizonyításban dönthető meg.”

VI. Indítványok

Felperesek indítványozzák, hogy a T. Törvényszék tanúként hallgassa meg a Miskolcon a szegénytelepek lakóival szemben kialakult megszegyenítő, ellenséges, megalázó, megfélemlítő környezet kialakulása vonatkozásában:

Váradai Gábort, a miskolci roma nemzetiségi önkormányzat elnökét,
Tamás Attilát, miskolci roma aktivistát és
Rácz Bélát, miskolci civil jogi aktivistát.

A tanúk idézhető laccímét 25. számon csatoljuk.

Indítványozzuk a keresetlevélben megjelölt videófilm (csatolva 9. számon) <http://www.sosinet.hu/2014/01/31/rendparti-ellenorzesek-miskolcon/> tárgyaláson történő levetítését annak érdekében, hogy annak tartalma a per anyagává váljon.

A tényállás teljeskörű tisztázása érdekében indítványozzuk, hogy a T. Törvényszék a Pp. 190. § (2) bekezdése alapján kötelezze a II. r. alperest a 2011. január 1. és 2013. március 31. közötti időszakban a mindennapi ellenőrzések tapasztalatairól, eredményeiről a Közterület-felügyeleti és Rendészeti Osztály által heti rendszerességgel készített összefoglaló anyagok⁴⁸ bemutatására.

Indítványozzuk, hogy a T. Törvényszék a Pp. 190. § (2) bekezdése alapján kötelezze az I., II. r. és III. r. alperest a 2014. január 1. óta végzett közös hatósági ellenőrzésekkel kapcsolatos olyan iratok bemutatására, amelyek alapján megállapítható közös, összevont hatósági ellenőrzésenként: az ellenőrzések helyszíne; az azokban résztvevő hatóságok, társszervek, közszolgáltatók; az ellenőrzés alá vont ingatlanok és személyek száma, valamint a megtett intézkedések típusa és száma.

VII. Hatáskör, illetékesség, nyilatkozatok

A T. Törvényszék hatásköre a Pp. 23. § (1) bekezdés ga) pontján, illetékessége a Pp. 30.§ (1) bekezdésén alapul. A per tárgyának értéke meg nem határozható.

A felpereseket, mint közhasznú egyesületet illetve alapítványt az Itv. 5.§ (1) bekezdés d) illetve f) pontja alapján *teljes személyes illetékmentesség* illeti meg, tekintettel arra, hogy a felperesek képviselői, Bíró Ágota és dr. Muhi Erika az Itv. 5. § (2) bekezdése alapján akként nyilatkoztak (ld. 26. sz. mellékletet), hogy a Társaság a Szabadságjogokért Közhasznú Egyesületnek illetve a Másság Alapítványnak az eljárást megelőző naptári évben folytatott vállalkozási tevékenységből származó jövedelme után társasági adófizetési kötelezettsége nem keletkezett.

⁴⁸Beszámoló a „Fészekrakó probléma megoldására irányuló intézkedések eredményességéről (a 2012. szeptember 27-én elfogadott IX-272/3453/2012. sz. küzgyülési határozat 1. sz. melléklete) 5. old. 3. bek.

Tisztelettel:

Társaság a Szabadságjogokért Közhasznú Egyesület
Felperes

Képv:

Tisztelettel:

Másság Alapítvány Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogvédő
Iroda

Felperes

Képv:

Mellékletek (a felperesek példányait nem csatoljuk keresetlevelünkhöz):

1. ügyvédi meghatalmazások
2. felperesek alapszabályai (2/I, 2/II.)
3. a „Fészekrakó probléma megoldására irányuló intézkedések eredményességéről” c. közgyűlési beszámoló
4. a Miskolc Megyei Jogú Város Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Stratégiájában foglalt feladatok 2011-2012. évi teljesítéséről szóló közgyűlési beszámoló
5. ombudsmani jelentés
6. közgyűlési beszámoló a nyomortelep-felszámolási, a „Fészekrakó” és az ezekkel összefüggő, közrendet és közbiztonságot érintő folyamatokról
7. a III. r. alperes adatszolgáltatása a II. r. felperes számára
8. a III. r. alperes adatszolgáltatása az I. r. felperes számára
9. a hatósági ellenőrzésekről szóló videófilmet tartalmazó DVD lemez
10. felpereseknek az alapvető jogok biztosához intézett indítványa a közös hatósági ellenőrzések kivizsgálására
11. minap.hu-n megjelent cikkek a közös hatósági ellenőrzésekről
12. A III. pont alatt hivatkozott interjú-részletek
13. Az Egyenlő Bánásmód Hatóság EBH/67/22/2015. sz. határozata
14. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6.K.33.048/2015/17. ítélete
15. A MÖR (III. r. alperes) szmszének releváns része
16. A Polgármesteri Hivatal (II. r. alperes) szmsz-einek releváns részei
17. Nyíregyházi Törvényszék 6.P.21.161/2013/36. számú ítéletének és az azt helybenhagyó , Debreceni Ítéltábla határozatának releváns részei
18. 2008-as IVS Antiszegregációs Tervének releváns részei

19. 2014-es ITS releváns részei
20. Helyi Esélyegyenlőségi Program releváns részei
21. EBH Tanácsadó Testület 384/5/2008.(IV.10.) TT. sz. állásfoglalása
22. Az EBESZ, az Európa Tanács és az Európai Parlament vizsgálatairól szóló cikkek
23. Az EBH Tanácsadó Testületének 384/4/2008. (III.28.) TT. sz. állásfoglalása
24. Egri Törvényszék, 12.P.20.065/2013/128. sz. ítéletének releváns része
25. Tanúk idézhető lakcíme
26. Felperesi nyilatkozatok az illetékmentességhez